ACORDUL DE FINANȚARE

CONDIȚII SPECIALE

Comisia Europeană, denumită în continuare „**Comisia**", acționând în numele Uniunii Europene, denumită în continuare „**UE**",

pe de o parte, și

Guvernul Republicii Moldova, denumit în continuare „**Partenerul**", reprezentat de Ministerul Finanțelor,

pe de altă parte,

convin după cum urmează:

Articolul 1 – Tipul acțiunii

1.1. UE este de acord să finanțeze, iar partenerul este de acord să accepte finanțarea următoarelor acțiuni:

UE pentru redresare și reziliență
NDICI-GEO-NEAR/2021/43052 – OPSYS Act-60722 în legătură cu JAD.956852

Această acțiune este finanțată din bugetul UE în temeiul următorului act de bază: Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională – Europa Globală.

1.2. Costul total estimat al acestei acțiuni este de 25 000 000,00 EUR, iar contribuția maximă a UE la această acțiune este stabilită la 25 000 000,00 EUR.

1.3. Partenerul nu cofinanțează acțiunea.

Articolul 2 – Perioada de executare

2.1. Perioada de executare a prezentului Acord de Finanțare, astfel cum este definită la articolul 15 din Anexa II (Condiții generale), începe la data intrării în vigoare a prezentului Acord de Finanțare și se încheie la 96 luni de la această dată.

2.2. Durata perioadei operaționale de punere în aplicare este stabilită la 72 luni.

2.3. Durata perioadei de finalizare este stabilită la 24 luni.

Articolul 3 – Destinatari

Toate comunicările privind punerea în aplicare a prezentului Acord de Finanțare se fac în scris, se referă în mod expres la această acțiune, astfel cum este identificată la articolul 1.1 din prezentele Condiții speciale, și se trimit la următoarele adrese:

a) pentru Comisie

Dl Jānis MAŽEIKS
Șeful Delegației UE în Republica Moldova
10, Mitropolit Petru Movila Str.
MD-2004 Chișinău
Republica Moldova

b) pentru Partener

Dl Dumitru BUDIANSCHI
Ministrul Finanțelor a Republicii Moldova
Constantin Tănase 7 str.
MD-2005 Chișinău
Republica Moldova

Articolul 4 – punctul de contact OLAF

Punctul de contact al partenerului care are competențele adecvate de a coopera direct cu Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) pentru a facilita activitățile operaționale ale OLAF este:

Domnul Valeriu CUPCEA,
Șeful Direcției Cooperare Internațională,
Centrul Național Anticorupție;
198, Bd Stefan cel Mare., MD-2004, Chișinău, Republica Moldova
Tel.: + 373 22 257 351
Mobil: + 373 797 43 505
E-mail: valeriu.cupcea@cna.md

Articolul 5 – Anexe

5.1. Prezentul Acord de Finanțare este alcătuit din:

(a) prezentele Condiții speciale;

(b) Anexa I: Dispoziții tehnice și administrative, care detaliază obiectivele, rezultatele preconizate, activitățile, metodele de punere în aplicare și bugetul prezentei acțiuni;

(c) Anexa II: Condiții generale;

(d) Anexa III: Model de raportare – nu se aplică prezentului Acord de Finanțare și nu este parte la acesta.

(e) Anexa IV: Model de declarație de gestiune – nu se aplică prezentului Acord de Finanțare și nu este parte la acesta.

5.2. În cazul unui conflict între, pe de o parte, dispozițiile Anexelor și, pe de altă parte, dispozițiile prezentelor Condiții speciale, acestea din urmă prevalează. În cazul unui conflict între, pe de o parte, dispozițiile Anexei I (Dispoziții tehnice și administrative) și, pe de altă parte, dispozițiile Anexei II (Condiții generale), acestea din urmă prevalează.

Articolul 6 – Dispoziții de derogare de la anexa II (Condiții generale) sau de completare a acesteia

Articolele 18, 19, 25.3, 25.4 și 25.5 din Anexa II (Condiții generale) nu se aplică acelor activități încredințate unei entități în temeiul Anexei I la prezentul Acord de Finanțare.

În cazul în care partenerul este beneficiarul grantului unei organizații internaționale sau al unei agenții naționale însărcinate de Comisie cu acțiunea, articolele 1.3 și 1.5. 1.6, 8.2, 8.3, 8.4 și 8.5 din Anexa II (Condiții generale) se aplică activităților finanțate de UE ale partenerului.

Articolul 7 – Intrarea în vigoare

Prezentul Acord de Finanțare intră în vigoare la data semnării sale de către ultima parte.

Întocmit în două exemplare originale, un exemplar fiind înmânat Comisiei și unul partenerului.

În cazul partenerului:	În cazul Comisiei:
Dl Dumitru BUDIANSCHI	Dl Lawrence MEREDITH
Ministrul Finanțelor a Republicii Moldova	Director pentru Vecinătate de Est și Consolidarea Instituțiilor Direcția Generală Vecinătate și Negocieri privind Extinderea
Semnătura:	Semnătura:
Data:	Data:

ANEXA 1: Dispoziții legale și administrative

1. SINTEZĂ

1.1. Tabel recapitulativ al acțiunilor

1. Titlu **CRIS/OPSYS** **Actul de bază**	UE pentru redresare și reziliență Măsura anuală în favoarea Republicii Moldova pentru anul 2021 Numărul CRIS: NDICI-GEO-NEAR/2021/43052 – OPSYS Act-60722 în legătură cu JAD.956852 Finanțat în cadrul Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională (NDICI)
2. Inițiativa Echipa Europa	Nu
3. Zona beneficiară a acțiunii Contractat	Acțiunea se desfășoară în Republica Moldova.
4. Document de programare	Programul indicativ multianual (PIM) 2021-2027 pentru Republica Moldova[1]
5. Legătura cu obiectivele relevante ale PDM/rezultatele preconizate	Prioritatea 1: O economie rezilientă, sustenabilă și integrată Prioritatea 3: Reziliența în materie de mediu și reziliența la schimbările climatice Prioritatea 5: Societăți reziliente, echitabile și favorabile incluziunii
DOMENII PRIORITARE ȘI INFORMAȚII SECTORIALE	
6. Domeniu (domenii) prioritar (e), sectoare	Industrie (321), Reglementări privind politicile comerciale (331), Protecția generală a mediului (410)
7. Obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD)	Principalele ODD: ODD 8: Promovarea unei creșteri economice susținute, favorabile incluziunii și sustenabile, a ocupării forței de muncă depline și productive, precum și a muncii decente pentru toți Alte ODD semnificative (până în 9) și, după caz, ținte: SGD 1: Eradicarea sărăciei sub toate formele sale ODD 5: Realizarea egalității de gen și emanciparea femeilor ODD 9: Construirea unei infrastructuri reziliente, promovarea unei industrializări incluzive și durabile și încurajarea inovării ODD 3: O stare bună de sănătate și bunăstare ODD 7: Energie curată și la prețuri accesibile

[1] C(2022)4323 final – 29.06.2022

	ODD 11: Orașe și comunități durabile ODD 12: Consum și producție responsabile ODD 13: Întreprinderea unor acțiuni urgente pentru combaterea schimbărilor climatice și a efectelor acestora ODD 16: Promovarea unor societăți pașnice și favorabile incluziunii pentru o dezvoltare durabilă, asigurarea accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficace, responsabile și favorabile incluziunii, la toate nivelurile ODD 17: Consolidarea mijloacelor de punere în aplicare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă (tehnologie, comerț)			
8 a) Codul (codurile) DAC	Codul CAD principal – sector – procent 32130 – dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) 27 % Subcodul 2 – procent sectorial 33110 – politica comercială și managementul administrativ 10 % Subcodul 3 – procent sectorial 15110 – politica în sectorul public și managementul administrativ 12 % Subcodul 4 – procent sectorial 41010 – politica de mediu și managementul administrativ 51 %			
8 b) Canalul principal de livrare	*42000 – Comisia Europeană*			
9. Obiective				
	☐ Migrație ☒Clima ☐ Incluziune socială și dezvoltare umană[2] ☒ Egalitatea de gen ☐ Biodiversitate ☐ Drepturile omului, democrația și guvernanța			
10. Markeri (din formularul DAC)	**Obiectivul general de politică**	**Nevizate**	**Obiectiv semnificativ**	**Obiectivul principal**
	Dezvoltarea participării/buna guvernanță	☐	☐	☒
	Asistența pentru mediu	☐	☐	☒
	Egalitatea de gen și capacitarea femeilor și a fetelor	☐	☒	☐
	Dezvoltarea comerțului	☐	☐	☒
	Sănătatea reproductivă, maternă, a nou-născuților și a copilului	☒	☐	☐
	Reducerea riscului de dezastre	☐	☒	☐

[2] În ceea ce privește vecinătatea, activitățile legate de educație sunt marcate ca parte a obiectivului „Incluziune socială și dezvoltare umană", în conformitate cu orientările privind programarea NDICI-GE.

	Includerea persoanelor cu Dizabilități	☐	☒	☐
	Nutriție	☐	☒	☐
	Markerii Convenției de la Rio	**Nevizate**	**Obiectiv semnificativ**	**Obiectivul principal**
	Diversitatea biologică	☒	☐	☐
	Combaterea deșertificării	☒	☐	☐
	Atenuarea schimbărilor climatice	☐	☐	☒
	Adaptarea la schimbările climatice	☐	☐	☒
11. Markeri interni	**Obiective de politică**	**Nevizate**	**Obiectiv semnificativ**	**Obiectivul principal**
	Digitalizarea Etichete: conectivitatea digitală guvernanța digitală antreprenoriatul digital crearea de locuri de muncă servicii digitale pentru competențe digitale/alfabetizare digitală	☐	☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☒	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
	Conectivitatea Etichete: transport people2peopleenergie conectivitatea digitală	☒	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
	Migrația	☐	☒	☐
	Reducerea inegalităților	☐	☒	☐
	COVID-19	☐	☒	☐
INFORMAȚII BUGETARE				
12. Sumele în cauză	Linia bugetară: 14.020111 – vecinătatea estică Costul total estimat: 25 000 000 EUR Suma totală a contribuției de la bugetul UE: 25 000 000 EUR			
MANAGEMENTUL ȘI PUNEREA ÎN APLICARE				
13. Modalități de punere în aplicare (tipul de finanțare și	Modul de funcționare a proiectului **Management direct** prin: — Granturi			

modul de gestionare)	— Twinning — Achiziții publice **Management indirect** cu entitatea (entitățile) care urmează să fie selectată (selectate) în conformitate cu criteriile prevăzute în secțiunea 3.1.3.

1.2. Rezumatul acțiunii

Această acțiune va contribui la o dezvoltare economică rezilientă, durabilă și favorabilă incluziunii în Republica Moldova (denumită în continuare „Moldova") și va deschide calea către o tranziție verde autonomă pentru Republica Moldova.

Acțiunile propuse vor oferi sprijin pentru punerea în aplicare a următoarelor două priorități, stabilite în Programul indicativ multianual 2021-2027 Uniunea Europeană – Republica Moldova[3].

Prioritatea A: „O economie rezilientă, durabilă și integrată":

- Sprijinirea IMM-urilor, în special în zonele rurale și a celor deținute de femei, și asigurarea unui acces mai bun la finanțare pentru acestea. Acest lucru se va realiza prin contribuția financiară la programele naționale relevante de sprijinire a IMM-urilor și la Platforma de investiții pentru vecinătate (PIV).
- Îmbunătățirea climatului de afaceri prin facilitarea comerțului, sprijinind aderarea Republicii Moldova la Convenția privind un regim de tranzit comun, pe baza software-ului de fază 5 al noului sistem computerizat de tranzit (NCTS).
- Creșterea capacităților naționale de monitorizare a reziduurilor din produsele agroalimentare, ceea ce va duce la creșterea siguranței alimentare, a cererii și a accesului pe piață, cu efecte pozitive asupra economiei naționale.

Prioritatea B: „Reziliența în materie de mediu și climă":

- Sprijinirea unei agende verzi transformatoare pentru Republica Moldova, pe baza Pactului verde european[4], pentru a oferi un cadru solid pentru dezvoltarea unei economii ecologice și durabile. Acțiunea va intensifica inițiativele ecologice anterioare încununate de succes în vederea asigurării unor condiții favorizante esențiale, precum și a sensibilizării și a creșterii capacității în ceea ce privește economia circulară, energia și schimbările climatice.
- Sprijinirea punerii în aplicare a inițiativelor ecologice și a proiectelor ecoinovatoare, inclusiv în vederea atragerii de investiții private. Această acțiune va facilita, de asemenea, parteneriatele și, eventual, va testa noi modele de afaceri de-a lungul abordării bazate pe economia circulară în ceea ce privește lanțurile valorice și tehnologiile ecologice inovatoare.
- Sprijin pentru consolidarea capacității instituțiilor publice în ceea ce privește punerea în aplicare a legislației în temeiul capitolului privind mediul din Acordul de asociere UE-Moldova (AA), demonstrând mai multe beneficii conexe ale combaterii poluării.

Acțiunea este aliniată la politicile și obiectivele naționale, astfel cum sunt definite în documente-cheie, cum ar fi Strategia națională de dezvoltare „Moldova 2030"[5] și proiectul unui nou document de politică privind managementul calității aerului.

Aceste eforturi sunt conforme cu Agenda de Asociere (AA) 2021-2027 (care urmează să fie adoptată), cu Planul de redresare economică pentru Moldova și cu documentul de lucru comun al serviciilor Comisiei din

[3] Urmează să fie adoptată în prima jumătate a anului 2022
[4] COM (2019) 640 din 11.12.2019
[5] Republica Moldova GD. Nr. 377/2020

2 iulie 2021 privind prioritățile Parteneriatului estic pentru perioada de după 2020,[6] cu Planul Economic și de Investiții (PEI) și cu cinci inițiative emblematice pentru Moldova.

2. DESCRIEREA ACȚIUNII

2.1. Obiective și realizări preconizate

Obiectivul general (impactul) al acestei acțiuni este de a contribui la o dezvoltare economică rezilientă, sustenabilă și favorabilă incluziunii, precum și de a deschide calea către o tranziție verde de sine stătătoare pentru Republica Moldova.
De asemenea, va spori reziliența Moldovei pentru a răspunde nevoilor urgente ale autorităților centrale și locale din Republica Moldova, precum și ale populației care rezultă sau ar putea rezulta din situația de război în urma agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei.

Obiectivul (obiectivele) specific (e) (rezultate) al (e) acestei acțiuni trebuie:

1. Îmbunătățirea climatului de investiții, oportunităților comerciale, capacității de angajare și a mediului de afaceri favorabil ÎMM-urilor;
2. Creșterea gradului de conștientizare și a capacității părților interesate de a pune în aplicare Agenda Verde Transformatoare, realizând, de asemenea, proiecte esențiale ecologice, eficiente din punct de vedere energetic și din punctul de vedere al utilizării resurselor și eco-inovatoare, precum și un sistem îmbunătățit de monitorizare a calității aerului și a mediului.

Având în vedere consecințele în desfășurare și imprevizibile ale războiului inițiat de Federația Rusă în Ucraina, obiectivele specifice (Rezultatele) ale acestei acțiuni sunt, de asemenea,

3. Abordarea nevoilor imediate ale populației afectate de războiul din Ucraina:
   - consolidarea rezilienței Moldovei pentru a face față situațiilor de criză, cum ar fi afluxul mare de refugiați, ca urmare a războiului din Ucraina, prin dezvoltarea de infrastructuri pentru salubritate, hrană, adăpost și pentru a permite tranzitul ordonat al persoanelor care doresc să părăsească Moldova;
   - abordarea nevoilor victimelor conflictului armat din Ucraina care sunt stabilite temporar în Moldova, pentru a beneficia de standarde socioeconomice minime;
   - combaterea migrației neregulamentare și a strămutării forțate cauzate de conflictul armat.

4. Consolidarea rezilienței și consolidarea capacităților de răspuns la impacturile generate de război:
   - consolidarea capacităților de răspuns la securitatea cibernetică și la securitatea informațiilor, precum și la amenințările hibride prin contribuția la un mediu digital rezilient, în conformitate cu standardele și principiile privind drepturile omului;
   - consolidarea rezilienței economice și sprijinirea persoanelor, comunităților, instituțiilor și țărilor să se redreseze rapid în urma șocurilor conflictului armat;
   - consolidarea rezilienței societății, inclusiv sprijinirea combaterii dezinformării și prin promovarea unui mediu propice pentru mass-media, societatea civilă și sprijinirea persoanelor strămutate în interiorul țării și a refugiaților;

[6] Documentul SWD (2021) 186 final.

- contribuția la consolidarea rezilienței energetice a țării prin refacerea și consolidarea capacității sale de producție, inclusiv prin consolidarea securității energetice și a diversificării surselor de energie;
- consolidarea rezilienței instituțiilor la nivel național și local și promovarea cooperării internaționale, inclusiv sprijinirea integrării europene.

Rezultatele care urmează să fie obținute prin această acțiune care contribuie la obiectivele specifice (rezultate) corespunzătoare sunt:

1.1 IMM-urile sunt sprijinite într-un mod care ia în considerare dimensiunea de gen, inclusiv în ceea ce privește valorificarea de noi oportunități în domenii cu potențial de creștere ridicat, cum ar fi agricultura (în ceea ce privește adaptarea la consecințele schimbărilor climatice, agricultura sustenabilă și soluțiile bazate pe natură în utilizarea terenurilor), producția industrială, ecologizarea economiei și pieţele digitale, precum și accesul îmbunătățit la finanțare;

1.2 Îmbunătățirea capacităților de facilitare a comerțului ale serviciului vamal din Republica Moldova și sprijinirea lucrărilor pregătitoare pentru punerea în aplicare a ghișeului unic vamal (SW);

1.3 Creșterea capacităților naționale de monitorizare a reziduurilor în produsele agroalimentare;

2.1 a fost instituit cadrul socioeconomic necesar pentru o tranziție verde în vederea unei tranziții verzi pentru Moldova;

2.2 implementarea de proiecte-pilot ecologice privind energia și ecoinovarea în vederea atragerii de investiții private;

2.3 creșterea capacității instituțiilor publice în ceea ce privește punerea în aplicare a legislației în temeiul capitolului privind mediul din Acordul de asociere UE-Moldova (AA).

2.2. Activități indicative

<u>În ceea ce privește prioritatea A – O economie rezilientă, sustenabilă și integrată</u>

În cadrul realizărilor, 1.1 de IMM-uri sunt sprijinite într-un mod care iau în considerare dimensiunea de gen, inclusiv pentru a profita de noi oportunități în domenii cu potențial de creștere ridicat, cum ar fi agricultura, producția industrială, ecologizarea economiei și pieţele digitale, precum și pentru a avea un acces îmbunătățit la finanțare.

- Cofinanțareaprogramelor naționale sectoriale de sprijin pentru IMM-uri, care iau în considerare dimensiunea de gen, pe care organizația le pune în aplicare;
- Dialogul politic cu ME și sprijinul financiar pentru punerea în aplicare a Strategiei pentru o economie favorabilă incluziunii, sustenabilă și digitală până în 2030 și a programului aferent de sprijinire a IMM-urilor.
- Sprijin financiar pentru beneficiarii selectați în cadrul programelor naționale, în urma unor proceduri competitive, îmbunătățind astfel accesul la finanțare, cu accent pe femeile antreprenoare din sectoarele în care acestea sunt subreprezentate;
- Partenerul de implementare va oferi beneficiarilor granturilor cursuri de formare personalizate, cu accent pe femeile antreprenoare din sectoarele în care acestea sunt subreprezentate.

Această acțiune va contribui la inițiativa emblematică PEI 1: „Sprijinirea unei economii sustenabile, inovatoare, ecologice și competitive"

În cadrul obiectivului 1.2, capacitățile de facilitare a comerțului ale Serviciului Vamal din Republica Moldova s-au îmbunătățit, iar lucrările pregătitoare pentru punerea în aplicare a ghișeului unic pentru vămi (SW) sunt sprijinite

- Dezvoltarea Sistemului Național de Tranzit (NTS) compatibil cu NCTS;
- Cursuri de formare pentru funcționarii vamali pentru a-i pregăti să lucreze cu sistemul și să îl mențină după perioada de garanție;
- STN vor fi testate timp de un an. După perioada de testare, Comisia va evalua conformitatea cu NCTS și va certifica că țara poate adera la CTC pe baza noului sistem.
- Va fi lansat un studiu defezabilitate privind ghișeul unic în domeniul vamal.

Această acțiune va contribui la inițiativa emblematică PEI 2 „Stimularea comerțului UE-Moldova"

În cadrul producției 1.3 au crescut capacitățile naționale de monitorizare a reziduurilor din produsele agroalimentare

- Achiziționarea de echipamente de laborator (ANSA Laboratoarele centrale de referință pentru siguranța alimentară, fitosanitară și sănătatea animală veterinară);
- Formarea personalului implicat în testarea/punerea în aplicare a metodelor (laborator, inspectori);
- Validarea și acreditarea metodelor.
- Elaborarea procedurii de întreținere a echipamentelor achiziționate, gestionarea consumabilelor, formarea continuă a personalului de laborator;
- Elaborarea/revizuirea planurilor anuale de monitorizare a reziduurilor;
- Comunicarea și sensibilizarea operatorilor din sectorul alimentar, având în vedere, de asemenea, Strategia UE „De la fermă la consumator"[7].

Această acțiune va contribui la inițiativa emblematică PEI 1: „Sprijinirea unei economii sustenabile, inovatoare, ecologice și competitive"

<u>În ceea ce privește prioritatea B „Reziliența mediului și a climei"</u>

În cadrul Rezervei 2.1 Cadrul socioeconomic necesar pentru o tranziție verde pentru Moldova

Activități posibile:

- Crearea de platforme ale părților interesate care să permită o tranziție verde și în vederea stabilirii unor rezerve de proiecte (și anume platforme ale părților interesate privind eficiența energetică și utilizarea eficientă a resurselor, economia circulară, sursele regenerabile de energie, schimbările climatice și bioeconomia);
- Crearea unui mecanism instituțional de coordonare pe mai multe niveluri privind politicile economice, de afaceri și de mediu (și anume, Alianța pentru o tranziție verde);
- Să ofere sprijin tehnic pentru a completa cadrul favorabil pentru a facilita introducerea de stimulente bazate pe piață care vor reduce cu succes poluarea și emisiile de GES și care vor genera venituri fiscale pentru promovarea investițiilor verzi;
- Furnizarea de asistență tehnică pentru promovarea sustenabilității și a activităților de ecologizare [de exemplu, sistemul de management de mediu și audit (EMAS) pentru îmbunătățirea performanței de

[7] Documentul COM (2020) 381 final.

mediu și de dezvoltare sustenabilă a organizațiilor și instituțiilor publice, a sistemului de etichetare ecologică sau a achizițiilor publice ecologice];

- Sensibilizarea factorilor de decizie, a mediului academic, a sectorului privat, a mass-mediei și a cetățenilor cu privire la agenda transformatoare ecologică și la nevoia de adaptare la consecințele schimbărilor climatice (inclusiv lipsa de acțiune), cu un accent deosebit pe aspectele de gen, precum și pe copii și tineri; dezvoltarea unor comportamente de consum sustenabile/sensibilizarea cu privire la schimbările climatice, amprenta de carbon și alegerile consumatorilor
- Activități de colaborare în rețea și sprijin tehnic pentru a crea un mediu propice pentru parteneriate ecologice și locuri de muncă verzi, în care sustenabilitatea, inovarea, digitalizarea, justiția de mediu și socială sunt pietrele de temelie;
- Crearea de capacități la nivel național, sectorial și privat pentru a promova și a promova agenda de dezvoltare ecologică în Moldova.
- Sensibilizarea cu privire la adaptarea la schimbările climatice, eventual unele proiecte-pilot privind adaptarea în orașe/o analiză a rezilienței la schimbările climatice a infrastructurii existente și planificate.
- Finanțarea participării Moldovei la platformele/programele UE de schimb de cunoștințe legate de schimbările climatice/legătura dintre sănătate și schimbările climatice.

Această acțiune va contribui la inițiativa emblematică PEI 3: „Creșterea eficienței energetice"

În cadrul realizării 2.2 – Implementarea de proiecte-pilot ecologice în domeniul energiei și al ecoinovării în vederea atragerii de investiții private

Va fi sprijinită punerea în aplicare a celor mai relevante proiecte care decurg din conductele dezvoltate în cadrul platformelor părților interesate. Abordarea preferată va fi facilitarea parteneriatelor public-privat (PPP) în vederea atragerii de investiții private și, în același timp, abordarea principalelor provocări de mediu.

Activități posibile:

- Crearea de PPP pentru a extinde utilizarea tehnologiilor și sistemelor de energie din surse regenerabile în domeniile-cheie ale țării, cu scopul de a contribui la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.
- Demonstrarea unor abordări inovatoare în materie de salubritate pentru a reduce poluarea în districtele cele mai expuse;
- Să creeze noi modele de afaceri de-a lungul lanțului valoric al economiei circulare și în conformitate cu abordarea privind producția curată și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, asigurând, de asemenea, integrarea dimensiunii de gen;
- Să pună în aplicare cele mai relevante proiecte care decurg din rezervă și în vederea atragerii de investiții private;
- Să furnizeze primele stații pilot ale sistemului moldovenesc de monitorizare a calității aerului, precum și să sprijine punerea în aplicare a unor tehnologii/echipamente inovatoare pentru a reduce poluarea aerului.

Această acțiune va contribui la inițiativa emblematică PEI 3: „Creșterea eficienței energetice"

În cadrul realizării 2.3 – Creșterea capacității instituțiilor publice de a pune în aplicare legislația în temeiul capitolului privind mediul din Acordul de asociere UE-MD (AA).

În ceea ce privește calitatea aerului și mediul, se va acorda sprijinul necesar pentru a spori capacitatea părților interesate relevante, precum și pentru a contribui la înființarea primelor stații automate ale rețelei pentru monitorizarea calității aerului.

Activități posibile:

- Consolidarea capacităților operatorilor, ale sectoarelor private și ale funcționarilor publici în ceea ce privește aplicarea și punerea în aplicare a principiilor și cerințelor legislației de mediu;
- Sunt puse în aplicare activități de consolidare a capacităților pentru părțile interesate și autoritățile publice relevante, asigurându-se că egalitatea de gen este, de asemenea, abordată.

2.3. Integrare

Rezultatul evaluării riscurilor climatice (CRA) (relevant pentru proiecte și/sau intervenții specifice în cadrul unui proiect).
Examinarea efectuată de agențiile de rating de credit a concluzionat că această acțiune nu prezintă niciun risc sau prezintă un risc scăzut (nu este necesară o evaluare suplimentară). Aspectele de mediu vor fi abordate în cursul elaborării proiectelor.

Egalitatea de gen și capacitarea femeilor și a fetelor.
În conformitate cu codurile CAD al OCDE privind egalitatea de gen identificate în secțiunea 1.1, această acțiune este etichetată drept G1. Acest lucru implică faptul că principiile egalității de gen și capacitării femeilor sunt obiective semnificative ale acestei acțiuni.

Principiul egalității de gen va fi integrat în activitățile legate de sprijinirea IMM-urilor. O proporție minimă a beneficiarilor femei va fi stabilită în obiectivele indicatorilor care trebuie atinse. Femeile reprezintă 33,9 % dintre antreprenorii din Moldova (2018). Aceasta se traduce prin segregare profesională de gen pe piața forței de muncă.

Prin urmare, acțiunea va avea un impact direct asupra femeilor ca principali beneficiari finali. Punerea în aplicare a acestei acțiuni va fi ghidată de principiile și obiectivele Planului de acțiune al UE pentru egalitatea de gen III[8]. Rezultatele și rezultatele acțiunii vor fi defalcate în funcție de gen. Mai precis, toate datele referitoare la persoane vor fi colectate cu dezagregare în funcție de sex, iar impactul acțiunii asupra statutului bărbaților și femeilor va fi analizat.

Drepturile omului
În punerea în aplicare a programului se va aplica abordarea bazată pe drepturile omului, care se va baza pe principiile bunei guvernanțe, egalității și incluziunii grupurilor defavorizate din punct de vedere social sau economic.

Dizabilitate
În conformitate cu codurile CAD al OCDE pentru persoanele cu handicap identificate în secțiunea 1.1, această acțiune este etichetată ca D1. Acest lucru implică faptul că incluziunea persoanelor cu handicap este un obiectiv semnificativ al acestei acțiuni.

Democrația
Aspectele legate de consolidarea capacităților acestui program se vor axa pe sprijinirea și consolidarea angajamentului Guvernului Republicii Moldova față de principiile administrației publice elaborate de Comisia Europeană în strânsă cooperare cu OCDE/SIGMA.

Sensibilitatea la conflicte, pacea și reziliența

[8] Planul de acțiune al UE pentru egalitatea de gen (GAP) III este o comunicare comună a Comisiei Europene și a Înaltului Reprezentant JOIN (2020) 17 final.

Sensibilitatea la conflicte a acțiunii va fi asigurată prin alocarea unei părți din buget activităților care permit regiunii Transnistria să beneficieze de sprijinul acestei acțiuni prin aplicarea abordării UE privind măsurile de consolidare a încrederii.

Reducerea riscului de dezastre
Reducerea riscului de dezastre va fi abordată în cadrul priorității B din perspectiva adaptării la schimbările climatice, în conformitate cu Cadrul de la Sendai. Activitățile de consolidare a capacităților vor include, de asemenea, reducerea riscurilor de dezastre ca parte a transformării ecologice sistemice.

Alte considerații, dacă este cazul
Inovarea va fi încurajată. Ar trebui utilizată, pe cât posibil, o abordare participativă pentru a integra beneficiarii finali în procesul de modernizare. Inovarea va fi, de asemenea, încurajată în punerea în aplicare a activităților concrete ale acestei acțiuni (de exemplu, modele de afaceri inovatoare, inclusiv digitalizarea, produse și servicii inovatoare, noi piețe de vânzare, metode de predare inovatoare etc.).

2.1. Logica de Intervenție

Logica de intervenție care stă la baza acestei acțiuni este următoarea:

Impact: Să contribuie la o dezvoltare economică rezilientă, sustenabilă și favorabilă incluziunii, precum și să asigure tranziția verde pentru Republica Moldova.

Ipoteze

Pentru ca lanțul de rezultate să fie valid, trebuie să fie îndeplinite următoarele condiții externe necesare și pozitive:

Ipoteze din rezultatul 1:
- Există o voință politică de a îmbunătăți climatul de afaceri, de a pune în aplicare AA/ZLSAC și de a continua să sprijine sectorul IMM-urilor.
- Ipoteze în cadrul realizărilor 1.1, 1.2 și 1.3:
  - Există programe naționale relevante de sprijinire a IMM-urilor;
  - Disponibilitatea și capacitatea disponibilă a serviciului vamal de a pune în aplicare NTS compatibil cu NCTS;
  - Serviciul vamal colaborează cu asistența tehnică furnizată pentru elaborarea ghișeului unic în domeniul vamal;
  - Resursele financiare și umane ale laboratoarelor sunt majorate în consecință pentru a asigura capacitățile de testare (în special pentru metodele nou acreditate, echipamentele achiziționate).

Ipoteze din rezultatul 2:
- Există voința politică de a adopta o agendă verde transformatoare pentru Republica Moldova;
- Ministerele și instituțiile de resort relevante sunt cooperante și deschise pentru a sprijini schimbările.

Ipoteze specifice în cadrul realizărilor 2.1 și 2.2:
- Principalele părți interesate sunt deschise să primească informații și capacități;
- Nu există obstacole ascunse în calea mecanismelor de coordonare interinstituțională.

Ipoteze specifice în cadrul realizărilor 2.3:
- Ministerul Mediului este angajat, precum și instituțiile locale relevante.

Logica de intervenție care stă la baza acestei acțiuni este că acțiunea va contribui la impact, deoarece următoarele trei rezultate se vor materializa ca urmare a punerii sale în aplicare cu succes:

Rezultatul 1: Îmbunătățirea climatului de investiții, a oportunităților comerciale, a capacității de inserție profesională și a mediului de afaceri favorabil IMM-urilor

Rezultatul 1 va fi realizat prin realizarea următoarelor patru realizări:

Obiectivul 1.1 de IMM-uri sunt sprijinite într-un mod care ține seama de dimensiunea de gen, inclusiv pentru a profita de noi oportunități în domenii cu potențial de creștere ridicat, cum ar fi agricultura, producția industrială, ecologizarea economiei și piețele digitale și pentru a avea un acces mai bun la finanțare

Realizările 1.1.se vor realiza prin sprijinul financiar acordat programelor naționale de sprijinire a IMM-urilor, astfel cum se descrie în secțiunea 2.2 de mai sus. Cel puțin 600 de IMM-uri, inclusiv cel puțin 250 de IMM-uri deținute de femei, vor primi sprijin prin granturi în urma unor proceduri competitive. Cel puțin 50 % dintre acestea vor fi în măsură să profite de noile oportunități din sectoarele cu potențial de creștere ridicat. Vor fi sprijinite ecologizarea, digitalizarea și internaționalizarea IMM-urilor, împreună cu inovarea. Întreprinderile cu probleme cauzate de criza provocată de pandemia de COVID-19 vor fi sprijinite prin programul „A doua șansă pentru IMM-uri". Reindustrializarea va fi sprijinită prin programul de retehnologizare. Investițiile productive ale migranților vor fi încurajate în continuare în cadrul continuării programului PARE 1 + 1. Antreprenoriatul în rândul femeilor va fi consolidat în continuare în cadrul programului „Femeile în afaceri", cu accent pe IT, STIM, industrie și alte nișe de afaceri în care femeile sunt subreprezentate. Dezvoltarea turismului rural va fi sprijinită în cadrul viitorului program Eco, acordând o atenție deosebită promovării unui model economic sustenabil care implică protejarea resurselor naturale. Sprijinul UE va conduce la investiții noi de cel puțin 15 de milioane EUR în diferite sectoare ale economiei (presupunând că cinci milioane EUR vor fi alocate acestei producții (efectul de levier 1: 3). Beneficiarii granturilor vor avea, de asemenea, acces la serviciile de consultanță și de mentorat necesare. Sprijinul acordat se va reflecta în progresele înregistrate în ceea ce privește dimensiunea politicii de inovare a indicelui politicii pentru IMM-uri, precum și în dimensiunea internaționalizării și a accesului la finanțare.

Obiectivul 1.2 Capacitățile de facilitare a comerțului ale serviciului vamal din Republica Moldova s-au îmbunătățit și sunt sprijinite lucrările pregătitoare pentru punerea în aplicare a ghișeului unic vamal (SW).

Obiectivul 1.2 va fi realizată prin instituirea Sistemului Național de Tranzit (NTS) compatibil cu NCTS. Republica Moldova intenționează să adere la Convenția privind un regim de tranzit comun (CTC) cât mai curând posibil. Acest lucru este prevăzut, de asemenea, în cadrul AA/ZLSAC. Un proiect anterior de înfrățire a UE a pregătit proiectul de cadru juridic pentru punerea în aplicare a NCTS și pentru aderarea la CTC. În prezent, este necesar să se creeze software-ul pe baza noii specificații NCTS – faza 5. STN vor fi integrate în sistemul existent de gestionare a vămilor ASYCUDA World (AW), cu posibilitatea de a fi utilizate separat de acesta. Aplicația informatică va fi dezvoltată pe baza următoarelor condiții minime:

0. Modulul NCTS P5 ar trebui dezvoltat astfel încât să poată fi utilizat separat de AW și, prin urmare, nu ar trebui dezvoltat pe platforma SoClass;
1. Modulul ar trebui să fie „sursă deschisă", astfel încât funcționalitatea sa să nu fie condiționată de nicio licență;
2. Dezvoltatorii ar trebui să formeze experți din cadrul Diviziei IT a serviciilor vamale pentru a putea asigura întreținerea modulului NCTS P5 în viitor, pe cont propriu.

Se preconizează că sistemul va fi dezvoltat și testat într-o perioadă de 24 luni. În cazul în care finanțarea va fi disponibilă până la sfârșitul anului 2022 și vor fi întreprinse unele lucrări pregătitoare între timp, Moldova

poate avea un NTS operațional (compatibil cu NCTS) în 2023 și poate adera la CTC în 2024. Beneficiile acestuia sunt numeroase atât pentru Moldova, cât și pentru UE, pentru a menționa doar posibilitățile mult mai bune de combatere a fraudei și a contrabandei, precum și facilitarea comerțului.

În plus, va fi comandat un studiu de fezabilitate privind punerea în aplicare a ghișeului unic în domeniul vamal, pentru a informa cu privire la punerea în practică a acestuia.

Obiectivul 1.3 Creșterea capacităților naționale de monitorizare a reziduurilor în produsele agroalimentare

Capacitățile interne de testare în laborator (siguranța alimentară, fitosanitară și veterinară/sănătatea animalelor) se extind pentru a pune în aplicare integral planurile naționale de monitorizare a reziduurilor pentru a asigura conformitatea produselor agroalimentare cu limita maximă admisibilă a pesticidelor și a medicamentelor de uz veterinar. Consolidarea capacităților naționale va permite extinderea gamei de reziduuri și a cantităților de probe (numărul de probe) prin metode de referință acreditate în laboratorul național, reducând în același timp timpul necesar pentru obținerea rezultatelor probelor testate (teste de conformitate), dar și posibilitatea de a genera accesul operatorilor din sectorul alimentar la o rețea modernă de laboratoare care să permită efectuarea de autocontroale și programe de monitorizare a reziduurilor de către furnizori și de-a lungul lanțurilor valorice. Capacitățile sporite ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentară și ale structurilor sale descentralizate nu numai că vor contribui la siguranța consumatorilor la nivel național și la accesul la alimente sigure, sănătoase și hrănitoare, ci vor pregăti accesul la noi piețe pentru aceste produse, inclusiv autorizația de a tranzita și exporta produse suplimentare în Uniunea Europeană.

Proiectul include achiziționarea echipamentelor necesare și formarea personalului implicat (laborator și inspecție). Vor fi integrate activitățile selectate pentru consolidarea legăturii dintre autoritățile publice și entitățile private (inclusiv IMM-urile). Procedurile de control al calității și practicile de validare a tuturor metodelor de testare a reziduurilor sunt aliniate la cerințele relevante ale UE, inclusiv la Strategia „De la fermă la consumator".

Rezultatul 2: Creșterea gradului de conștientizare și a capacității părților interesate de a pune în aplicare o agendă verde transformatoare, care să ofere, de asemenea, proiecte ecologice și ecoinovatoare esențiale, precum și un sistem îmbunătățit de monitorizare a calității aerului

Rezultatul 2 va fi realizat prin realizarea următoarelor trei realizări:

Obiectivul 2.1: Cadrul socioeconomic necesar pentru o tranziție verde în vederea unei tranziții verzi pentru Moldova este în vigoare

O agendă verde transformatoare urmărește să asigure „condițiile favorabile" și să construiască baza pentru un Pact verde în Republica Moldova pentru a debloca dezvoltarea economică sustenabilă și de lungă durată. Agenda verde transformatoare, în conformitate cu Pactul verde european, va fi încadrată în jurul următorilor piloni:

I. Economia circulară și eficiența energetică și a resurselor: cu un accent special pe modelele de afaceri, practicile și tehnologiile ecologice de-a lungul lanțului valoric circular, astfel încât să se asigure condițiile favorabile în domeniile gestionării deșeurilor, producției industriale și alimentare, prelucrării și comercializării, utilizării circulare a resurselor naturale, dar și construcțiilor și clădirilor, sectoarelor mobilității și ecoinovării, asigurându-se, de asemenea, că dimensiunea de gen este luată în considerare în mod corespunzător. În special, gestionarea eficientă a resurselor naturale, inclusiv a apei, și modalitățile inovatoare de menținere a materiilor prime și secundare în lanțuri valorice semnificative din punct de vedere economic ar putea fi forțe motrice puternice pentru economia Republicii Moldova.

II. Schimbările climatice: Abordarea schimbărilor climatice atât prin acțiuni de atenuare, cât și prin măsuri de adaptare. Accentul se va pune pe dezvoltarea regională și teritorială inteligentă și pe capacitarea cetățenilor, inclusiv pe utilizarea tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) pentru îmbunătățirea sistemelor de amenajare a teritoriului și de monitorizare și, eventual, pe îmbunătățirea furnizării serviciilor publice locale bazate pe date, cu un accent special pe adaptarea la schimbările climatice și atenuarea acestora.

III. Ecoinovarea și bioeconomia: cu un accent special pe energia verde, ecoinovare și potențialul bioeconomiei/biotehnologiei, definind, în mod ideal, o strategie pentru Moldova. Aceasta ar putea include, de asemenea, utilizarea integrată și participativă a terenurilor și amenajarea teritoriului pentru a sprijini procesul decizional în cunoștință de cauză, luând, de asemenea, în considerare în mod corespunzător dimensiunea de gen;

Cadrul favorabil pentru o economie ecologică favorabilă incluziunii, vizat de Agenda verde transformatoare, urmărește să asigure coerența între politicile economice și de mediu în domenii relevante, cum ar fi mediul de afaceri, finanțele și investițiile, ocuparea forței de muncă. Agenda de transformare va consolida decalajele existente între politicile și strategiile sectoriale sau naționale și va merge dincolo de rezerva de proiecte specifice, analizând intervențiile strategice legate de măsurile de reglementare și de stimulentele financiare.

Agenda transformatoare va servi, printre altele, la:

- Îmbunătățirea coordonării instituționale privind politicile economice, de afaceri și de mediu.
- Creșterea gradului de conștientizare și a capacităților factorilor de decizie și ale părților interesate cu privire la economia verde favorabilă incluziunii.
- Creșterea participării părților interesate la elaborarea politicilor privind economia ecologică
- Facilitarea tranziției către modele de producție și consum sustenabile
- Facilitarea creării unei rezerve de proiecte ecologice și ecoinovatoare (dintre care unele vor fi puse în aplicare în cadrul rezultatelor 3.2 de mai jos)

Agenda verde transformatoare pentru Moldova va crea cadrul pentru mai multe inițiative existente, dar încă dispersate, și va dezvolta cadrul pentru o tranziție reușită către o dezvoltare economică mai ecologică. Odată instituit, cadrul favorabil ar putea permite, de asemenea, introducerea unor stimulente suplimentare bazate pe piață pentru reducerea poluării, generând în același timp fonduri, precum și direcționarea subvențiilor și/sau a stimulentelor pentru atragerea investițiilor private.

Obiectivul 2.2 Implementarea de proiecte-pilot ecologice în domeniul energiei și al ecoinovării în vederea atragerii de investiții private

Inovarea este un element esențial al unei tranziții verzi și al unei oportunități de afaceri pentru sectorul privat de a-și spori eficiența, reducând în același timp amprenta de mediu. Aceasta sprijină, de asemenea, realizarea obiectivelor-cheie ale Pactului verde european, cum ar fi reducerea la zero a poluării și neutralitatea emisiilor de dioxid de carbon. În Moldova, sectorul energetic are cel mai mare potențial pentru politicile de atenuare; prin urmare, punerea în aplicare a unor soluții energetice sustenabile în diferite sectoare ale economiei oferă nu numai ocazia de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră, ci și de a crea parteneriate sustenabile capabile să furnizeze noi tehnologii și sisteme energetice. Deșeurile reprezintă o altă sursă de emisii de GES de vârf și, de asemenea, un poluator major împreună cu procesele industriale, dar care, în același timp, pot genera noi fluxuri de materiale secundare și noi oportunități economice conexe.

Proiectele privind energia ecologică și ecoinovarea ar putea fi concepute în jurul acelorași piloni descriși în documentul „Realizarea 3.1", cu titlu de exemplu:

I. Tehnologii și sisteme energetice cu emisii scăzute de dioxid de carbon: cu un accent special pe sursele regenerabile de energie și pe potențialul acestora de a aborda securitatea energetică și sărăcia, contribuind în același timp la atenuarea schimbărilor climatice.

II. Economia circulară: cu un accent special pe investiții în reproiectarea modelelor de afaceri și a practicilor actuale de producție și consum, precum și pe sprijinirea oportunităților de afaceri emergente pe care ecoinovarea și economia circulară trebuie să le ofere pentru a fi mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, mai curate și mai ecologice.

III. Monitorizarea mediului, inclusiv prin utilizarea tehnologiilor digitale, în vederea creșterii eficienței și a reducerii poluării. De exemplu, primul pilot al stațiilor de monitorizare a calității aerului va fi în sinergie cu Twinning-ul descris mai jos.

Rezerva de proiecte realizată în cadrul rezultatului 3.1 va contribui la pregătirea unei serii de proiecte ecoinovatoare ecologice menite să ofere soluții noi și/sau îmbunătățite semnificativ care să optimizeze utilizarea resurselor, să evite sau să reducă emisiile dăunătoare mediului și să reducă la minimum fluxul de materiale și de energie. Proiectele ecologice și ecoinovatoare vor sprijini, de asemenea:

- adoptarea unor tehnologii de vârf în sectoarele economice cheie pentru a obține o creștere economică eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor;
- integrareasectorului privat în agenda de transformare ecologică și efectul de pârghie al fondurilor publice și private canalizate către aspectele climatice și de mediu, asigurându-se că dimensiunea de gen este reprezentată în mod corespunzător în acest proces;
- stimularea cererii, a investițiilor și a sensibilizării cu privire la abordările ecoinovatoare în sectorul public și privat și la antreprenoriatul în domeniul mediului, cu un accent special pe întreprinderile conduse de femei.

Proiectele ecologice și ecoinovatoare vor pune bazele adoptării în continuare a unor practici cu emisii scăzute de dioxid de carbon, eficiente din punct de vedere energetic și din punctul de vedere al utilizării resurselor și vor deschide calea pentru noi investiții într-un viitor Pact verde al Republicii Moldova.

Obiectivul 2.3 Creșterea capacității instituțiilor publice în ceea ce privește punerea în aplicare a legislației în temeiul capitolului privind mediul din Acordul de asociere UE-MD (AA).

În ceea ce privește legislația privind calitatea aerului și mediul, se va acorda sprijinul necesar pentru a spori capacitatea părților interesate relevante, precum și pentru a contribui la punerea în funcțiune a primelor stații automate, descrise la punctul 2.2 printre posibilele proiecte ecoinovatoare, ca parte a rețelei de monitorizare a calității aerului.

2.2. Matricea indicativă a cadrului logic

Modalitatea proiectului (3 niveluri de rezultate/indicatori/Sursa de date/ipoteze – nicio activitate)

Rezultate	Lanțul de rezultate (): Principalele rezultate preconizate (maximum 10)	Indicatori (): (cel puțin un indicator per rezultat preconizat)	Valori de referință (valori și ani)	Obiective (valori și ani)	Surse de date	Ipoteze
Impact	*Să contribuie la o dezvoltare economică rezilientă, sustenabilă și favorabilă incluziunii și să pregătească terenul pentru un veritabil Pact verde pentru Republica Moldova*	*1. Clasificarea în funcție de competitivitatea globală a Republicii Moldova* *2. Punctul de competitivitate globală al Republicii Moldova* *3.Productivitatea emisiilor de dioxid de carbon (tCO_2eq pe unitate de PIB)*	86 (2019) 56,7 (2019) 2.3 *$TCO_2echivalent/PIB$ (2019)*	70 (2024) 61 (2024) &D2.3 TCO $_2eq/PIB$ *(2024)*	Raportul privind competitivitatea globală al Forumului Economic Mondial Raport al Republicii Moldova în cadrul CCONUSC	*Nu se aplică*
Rezultatul 1	*1. Îmbunătățirea climatului de investiții, a oportunităților comerciale, a capacității de inserție profesională și a mediului de afaceri favorabil IMM-urilor*	1.1.Creșterea PIB-ului 1.2. Rata de ocupare a forței de muncă în funcție de sex (%, 15 +)	-7,2 % (2020) 44 % – bărbați 37 % – femei (2019)[9]	3,6 % (2024) 50 % – bărbați 40 % – femei (2024)	Statistici naționale	Există voință politică de a îmbunătăți climatul de afaceri, de a pune în aplicare acordul de asociere/acordul de liber schimb aprofundat și cuprinzător și de a continua sprijinirea sectorului IMM-urilor
Rezultatul 2	*2. Creșterea gradului de conștientizare și a capacității părților interesate de a pune în*	*2.1 Adoptarea documentului de politică publică națională privind energia și clima*	Nr. NECP (2021) 0(2021)	NECP este în vigoare (2024)	OCDE GGKP	Există voință politică de a adopta o agendă de transformare

9

https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/30%20Statistica%20sociala/30%20Statistica%20sociala__03%20FM__03%20MUN2019__MUN010/MUN110200.px/table/tableViewLayout1/?rxid=b2ff27d7-0b96-43c9-934b-42e1a2a9a774

	aplicare o agendă verde transformatoare, care să realizeze, de asemenea, proiecte esențiale ecologice, eficiente din punct de vedere energetic și din punctul de vedere al utilizării resurselor și ecoinovatoare, precum și un sistem îmbunătățit de monitorizare a calității aerului și a mediului	*2.2. Numărul de evenimente politice la nivel înalt privind agenda verde organizate de principalele părți interesate* *2.3 Volumul investițiilor în economia ecologică*	0(2021)	3(2024) 30 milioane EUR (2024)	Rapoarte de proiect	ecologică pentru Republica Moldova Ministerele și instituțiile de resort relevante sunt cooperante și deschise pentru a sprijini schimbările
Obiectivul 1 asociat cu rezultatul 1	*1.1 IMM-uri sunt sprijinite într-un mod care ia în considerare dimensiunea de gen, inclusiv pentru a valorifica noi oportunități în domenii cu potențial de creștere ridicat, cum ar fi agricultura, producția industrială, ecologizarea economiei și piețele digitale și pentru a avea un acces mai bun la finanțare.*	*1.1.1 Progresele înregistrate în ceea ce privește dimensiunea de internaționalizare a indicelui politicii pentru IMM-uri* *1.1.2 Progresele înregistrate în ceea ce privește dimensiunea politicii de inovare a indicelui politicii pentru IMM-uri* *1.1.3 Volumul granturilor acordate IMM-urilor, în funcție de sexul proprietarului IMM-urilor* *1.1.4 Volumul investițiilor noi realizate de IMM-uri sprijinite prin granturi din*	2,74 (2020) 2,99 (2020) 0(2020) 0(2020) 0(2020) 0(2020) 0(2020)	3,00 (2024) 3,3 (2024) 5 milioane EUR (2024) 15 milioane EUR (2024) 50 % (2024) 600 (2024)	Raportul privind indicele politicii pentru IMM-uri Rapoarte de proiect	Există programe naționale relevante de sprijinire a IMM-urilor

		partea UE, în funcție de sexul proprietarului IMM-urilor *1.1.5 Ponderea beneficiarilor de granturi care au valorificat noi oportunități în zone cu potențial de creștere ridicat, în funcție de sexul proprietarului IMM-urilor* *1.1.6 Numărul total de IMM-uri sprijinite, în funcție de sexul proprietarului IMM-urilor, dintre care conduse de femei* *1.1.7 Numărul de IMM-uri care au devenit digitale cu sprijinul UE, în funcție de sexul proprietarilor de IMM-uri* *1.1.8 Progresele înregistrate în ceea ce privește dimensiunea accesului la finanțare a indicelui politicii privind IMM-urile, în funcție de sexul proprietarului IMM-urilor*	0(2020) 3,61 (2020)	250(2024) 200 (2024) 4,00 (2024)		

Obiectivul 2 asociat cu rezultatul 1	*1.2 Îmbunătățirea capacităților de facilitare a comerțului ale Serviciului Vamal din Republica Moldova și sprijinirea lucrărilor pregătitoare pentru punerea în aplicare a ghișeului unic vamal (SW)*	*1.2.1 Sistemul național de tranzit (NTS) compatibil cu NCTS instituit* 1.2.2 Studiu de fezabilitate privind punerea în aplicare a SW elaborat	NTS compatibil cu NCTS nu este disponibil (2020) Studiul de fezabilitate nu este disponibil în 2020	NTS compatibil cu NCTS este implementat, testat și evaluat pozitiv (2023-2024) Studiu de fezabilitate disponibil până la jumătatea anului 2023	Evaluarea de către DG TAXUD a disponibilității Moldovei de a adera la convenție Raport de proiect	Disponibilitatea serviciului vamal de a pune în aplicare NTS compatibil cu NCTS Serviciul vamal colaborează cu AT furnizat
Obiectivul 3 asociat cu rezultatul 1	*1.3 Capacitățile naționale de monitorizare a reziduurilor în produsele agroalimentare au crescut*	*1.3.1 Numărul de metode suplimentare de testare de laborator la laboratoarele naționale de referință validate/acreditate cu sprijinul UE* *1.3.2 Creștere procentuală a probelor de testare pentru reziduurile selectate* *1.3.3 Reducerea timpului pentru obținerea rezultatelor testelor pentru reziduurile selectate*	0(2020) 0(2020) 0(2020) 0(2020)	2 (2024) 20 % (2024) 50 % (2024) 30 (2024)	Planul național de monitorizare a reziduurilor ANSA; Raportul anual ANSA/Laboratoare	Resursele financiare și umane ale laboratoarelor sunt majorate în consecință pentru a asigura capacitățile de testare (în special pentru metodele nou acreditate, echipamentele achiziționate).

		1.3.4 Numărul de membri ai personalului de laborator și de inspectori formați				
Obiectivul 1 asociat cu rezultatul 2	*2.1 Cadrul socioeconomic necesar pentru o tranziție verde în vederea unei tranziții verzi pentru Moldova este în vigoare*	*2.1.1 Numărul de reuniuni pentru dialogul politic în cadrul platformelor părților interesate sprijinite de proiect* *2.1.2 Documentul de politică publică privind politicile ecologice (de exemplu, Proiectul de strategie privind bioeconomia) elaborat de părțile interesate în vigoare* *2.1.3 Mecanism instituțional de coordonare pe mai multe niveluri privind politicile economice, de afaceri și de mediu, instituit cu sprijinul proiectelor și numărul de actori implicați în aceste mecanisme (defalcat în funcție de sex)* *2.1.4 Elaborarea instrumentelor de politică privind economia ecologică favorabilă incluziunii*	0 (2021)	*30 (2024)* *3 (2024)* *12 (2024)* 3 (2024) *100 (2024)*	Rapoarte intermediare ale proiectelor	Principalele părți interesate sunt deschise să primească informații și capacități Nu există obstacole ascunse în calea mecanismelor de coronație interinstituțională

		2.1.5 Numărul funcționarilor publici și al altor părți interesate care dispun de aptitudini, cunoștințe și competențe necesare pentru tranziția verde, defalcate pe sexe				
Obiectivul 2 asociat cu rezultatul 2	*2.2 Implementarea unor proiecte-pilot ecologice în domeniul energiei și al ecoinovării în vederea atragerii de investiții private*	*2.2.1 Valoarea investițiilor private suplimentare atrase în proiecte ecologice și ecoinovatoare* *2.2.2 Numărul de proiecte ecologice și ecoinovatoare lansate* *2.2.3 Numărul de stații automate de monitorizare a calității aerului existente*	*0 (2021)*	*1 000 000 EUR (2024)* *5 (2024)* *4 (2024)*	Rapoarte intermediare ale proiectelor	Principalele părți interesate sunt deschise să primească informații și capacități Nu există obstacole ascunse în calea mecanismelor de coronație interinstituțională
Obiectivul 3 asociat cu rezultatul 2	*2.3 Creșterea capacității instituțiilor publice în ceea ce privește punerea în aplicare a legislației în temeiul capitolului privind mediul din Acordul de asociere UE-MD (AA)*	*2.3.1 Numărul de părți interesate instruite în cadrul proiectului, defalcat în funcție de sex*	*0 (2021)*	*50 (2024)*	Rapoarte intermediare ale proiectelor	Ministerul Mediului este angajat, precum și instituțiile locale relevante

3. MODALITĂȚI DE PUNERE ÎN APLICARE

3.1. Modalități de punere în aplicare

Comisia se va asigura că sunt respectate normele și procedurile adecvate ale UE pentru acordarea de finanțare părților terțe, inclusiv procedurile de revizuire, după caz, și conformitatea acțiunii cu măsurile restrictive ale UE[10].

3.1.1. Management direct (granturi)

Granturi pentru **3.1.1.1: (management direct)**

(a) Scopul grantului (granturilor)
Grantul va contribui la realizarea obiectivului specific (rezultatul) 1: Îmbunătățirea climatului de investiții, a oportunităților comerciale, a capacității de inserție profesională și a mediului de afaceri propice pentru IMM-uri și, în mod concret, a rezultatelor 1.1 – IMM-urile sunt sprijinite într-un mod care ia în considerare dimensiunea de gen, inclusiv pentru a valorifica noi oportunități în domenii cu potențial de creștere ridicat, cum ar fi agricultura, producția industrială, ecologizarea economiei și piețele digitale și pentru a avea un acces mai bun la finanțare.

Granturile pot fi acordate în scopul punerii în aplicare a activităților care contribuie la realizarea oricăruia dintre obiectivele specifice transversale. Se poate considera că astfel de granturi completează și integrează oricare dintre activitățile aflate deja în curs de punere în aplicare în cadrul oricăreia dintre componentele prezentei acțiuni.

(b) Tipul de solicitanți vizați

Solicitantul vizat va fi un organism public cu experiență dovedită și capacități operaționale suficiente pentru a pune în aplicare programe complexe de sprijinire a IMM-urilor.

(c) Justificarea unei subvenții directe

Sub responsabilitatea ordonatorului de credite competent al Comisiei, grantul poate fi acordat, fără o cerere de propuneri, Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (ODA).

Entitatea avută în vedere a fost selectată pe baza următoarelor criterii:

- cu privire la natura acțiunii
- capacitatea operațională
- valoarea adăugată

Sub responsabilitatea ordonatorului de credite competent al Comisiei, recurgerea la acordarea unui grant fără o cerere de propuneri este justificată de competența tehnică și specializarea beneficiarului, în special de experiența sa unică în punerea în aplicare a programelor naționale de sprijinire a IMM-urilor și de capacitățile operaționale excepționale [a se vedea Regulamentul financiar 2018, articolul 195 litera (f)].

3.1.1.2 Proiecte Twinning (management direct)

(a) Scopul proiectelor Twinning

[10] www.sanctionsmap.eu vă rugăm să rețineți că harta sancțiunilor este un instrument informatic pentru identificarea regimurilor de sancțiuni. Sursa sancțiunilor rezultă din acte juridice publicate în Jurnalul Oficial (JO). În cazul în care există discrepanțe între actele juridice publicate și actualizările site-ului internet, versiunea din JO este cea care prevalează.

Twinning va contribui la realizarea obiectivului specific (rezultatul) 2 – Creşterea gradului de conştientizare şi a capacităţii părţilor interesate de a pune în aplicare o agendă verde transformatoare, realizând, de asemenea, proiecte esenţiale ecologice, eficiente din punct de vedere energetic şi din punctul de vedere al utilizării resurselor şi ecoinovatoare, precum şi un sistem îmbunătăţit de monitorizare a calităţii aerului şi a mediului şi, în mod concret, a producţiei 2.3 – Capacitatea sporită a instituţiilor publice în ceea ce priveşte punerea în aplicare a legislaţiei în temeiul capitolului „Mediu" din Acordul de asociere UE-MD.

(b) Tipul de solicitanţi vizaţi

Candidaţii vor fi administraţii ale statelor membre ale UE sau organismele mandatate de acestea.

3.1.2. Management direct (Achiziţii publice)

Achiziţiile publice vor contribui la realizarea obiectivului specific nr. 1 – îmbunătăţirea climatului de investiţii, a oportunităţilor comerciale, a capacităţii de inserţie profesională şi a unui mediu de afaceri propice pentru IMM-uri şi, în mod concret, îmbunătăţirea capacităţilor de facilitare a comerţului ale serviciului vamal din Republica Moldova şi sprijinirea lucrărilor pregătitoare pentru punerea în aplicare a ghişeului unic vamal (SW).

3.1.3. Management indirecă cu entităţi evaluate în cadrul pilonului[11]

3.1.3.1 o parte din această acţiune va fi pusă în aplicare prin management indirect cu organizaţia internaţională UNCTAD. Această punere în aplicare implică contribuţia la realizarea obiectivului specific (rezultatul) 1 – îmbunătăţirea climatului de investiţii, a oportunităţilor comerciale, a capacităţii de inserţie profesională şi a unui mediu de afaceri favorabil pentru IMM-uri şi, în mod concret, îmbunătăţirea capacităţilor de facilitare a comerţului ale serviciului vamal din Republica Moldova şi sprijinirea lucrărilor pregătitoare pentru punerea în aplicare a ghişeului unic vamal (SW).

Entitatea avută în vedere a fost selectată pe baza următoarelor criterii:

- natura acţiunii care vizează facilitarea comerţului.
- capacitatea operaţională şi experienţa necesară pentru punerea în aplicare a software-ului Sistemului Naţional de Tranzit în conformitate cu noul sistem computerizat de tranzit.
- valoare adăugată în ceea ce priveşte experienţa anterioară vastă din Republica Moldova şi experienţa excelentă de colaborare cu Serviciul vamal.

Conferinţa Organizaţiei Naţiunilor Unite pentru Comerţ şi Dezvoltare (UNCTAD) a fost selectată deoarece organizaţia îndeplineşte criteriile de selecţie. Obiectivul 1.2 va fi realizat prin instituirea Sistemului Naţional de Tranzit (NTS) compatibil cu NCTS. NTS trebuie să poată funcţiona cu sistemul de gestionare vamală existent – ASYCUDA World, dezvoltat de UNCTAD. Recent, acesta a fost actualizat cu sprijinul UNCTAD, care reprezintă o dovadă a capacităţii lor de a face faţă unor sisteme informatice complexe. Dezvoltarea noului sistem necesită o cunoaştere aprofundată a ASYCUDA World şi acces deplin la acesta, la care UNCTAD răspunde în mod ideal. În plus, UNCTAD pune practic în aplicare acelaşi proiect în Georgia. Experienţa dobândită cu aceasta poate aduce o valoare adăugată, şi anume o perioadă mai scurtă de punere în aplicare şi, eventual, costuri mai mici. Relaţiile de lucru foarte bune stabilite între experţii UNCTAD şi serviciul vamal al Republicii Moldova reprezintă o valoare adăugată suplimentară.

[11] Semnarea unui acord de contribuţie cu entitatea (entităţile) aleasă (alese) este condiţionată de finalizarea evaluărilor necesare bazate pe piloni

În cazul în care negocierile cu entitatea menționată mai sus eșuează, acea parte a acestei acțiuni poate fi pusă în aplicare prin management direct în conformitate cu modalitățile de punere în aplicare identificate în secțiunea 3.1.2.

3.1.3.2 o parte din această acțiune poate fi pusă în aplicare prin management indirect cu una sau mai multe entități, care vor fi selectate de serviciile Comisiei pe baza următoarelor criterii:

- cunoștințe și expertiză dovedite în domeniul agricol;
- capacitățile operaționale și tehnice necesare pentru a furniza în mod eficient cursuri de formare și materiale;
- valoarea adăugată,
- transparența;
- absența conflictului de interese

Punerea în aplicare de către această (aceste) entitate (entități) implică consolidarea capacităților naționale de monitorizare a reziduurilor din produsele agroalimentare (Obiectivul 1.3) și, de asemenea, realizarea obiectivului specific (rezultatul 1) îmbunătățirea climatului de investiții, a oportunităților comerciale, a capacității de inserție profesională și a unui mediu de afaceri favorabil pentru IMM-uri.

Punerea în aplicare implică furnizarea de activități de consolidare a capacităților, de formare și de îndrumare pentru autoritățile publice locale și antreprenori, activități de comunicare și sensibilizare, acreditarea metodelor de laborator și achiziționarea de bunuri.
În cazul în care negocierile cu entitatea menționată mai sus eșuează, acea parte a acestei acțiuni poate fi pusă în aplicare prin management direct în conformitate cu modalitățile de punere în aplicare identificate în secțiunea 3.1.2.

3.1.3.3 o parte din această acțiune poate fi pusă în aplicare prin management indirect cu una sau mai multe entități, care vor fi selectate de serviciile Comisiei pe baza următoarelor criterii:

- capacitatea operațională, în special în ceea ce privește informarea și interacțiunea cu părțile interesate de la nivel local
- valoarea adăugată în ceea ce privește expertiza tematică privind economia circulară, adaptarea la schimbările climatice și atenuarea acestora și ecoinovarea cu emisii scăzute de dioxid de carbon

Punerea în aplicare de către această (aceste) entitate (entități) implică îmbunătățirea cadrului socioeconomic favorabil necesar pentru o tranziție verde în vederea unui Pact verde pentru Moldova (rezultatele 2.1) și implementarea unor proiecte-pilot verzi privind energia și ecoinovarea în vederea atragerii de investiții private (rezultatul 2.2). Aceasta va contribui, de asemenea, la realizarea obiectivului specific (Rezultatul 2). Creșterea gradului de conștientizare și a capacității părților interesate de a pune în aplicare o agendă verde transformatoare, realizarea unor proiecte esențiale ecologice, eficiente din punct de vedere energetic și din punctul de vedere al utilizării resurselor și ecoinovatoare, precum și îmbunătățirea sistemului de monitorizare a calității aerului și a mediului.

3.1.4. Modificări de la modul management indirect la modul de management direct (și invers) ca urmare a unor circumstanțe excepționale (o opțiune alternativă de a doua opțiune)

Modalitatea preferată de punere în aplicare în temeiul secțiunilor 3.1.3.1 și 3.1.3.2 este management indirect cu organizațiile internaționale. În cazul în care nu se poate ajunge la un acord cu organizația internațională aferentă, se va utiliza management direct (achiziții publice) în conformitate cu secțiunea 3.1.2.

3.2. Domeniul de aplicare al eligibilității geografice pentru achiziții și granturi

Eligibilitatea geografică în ceea ce privește locul de stabilire pentru participarea la procedurile de achiziții publice și de acordare de granturi și în ceea ce privește originea bunurilor achiziționate, astfel cum se prevede în actul de bază și în documentele contractuale relevante, se aplică sub rezerva următoarelor dispoziții.

Ordonatorul de credite competent al Comisiei poate extinde eligibilitatea geografică pe baza urgenței sau a indisponibilității serviciilor pe piețele țărilor sau teritoriilor în cauză sau în alte cazuri justificate în mod corespunzător, în care aplicarea normelor de eligibilitate ar face imposibilă sau excesiv de dificilă realizarea acestei acțiuni [articolul 28 alineatul (10) din Regulamentul privind NDICI – Europa globală].

3.3. Buget indicativ

Componente bugetare orientative	Contribuția UE (suma în EUR)
Obiectivul 1.1 – Sprijin pentru IMM-uri, compus din	
Granturi (management direct) – secțiunea 3.1.1.1	NU SE APLICĂ
Obiectivul 1.2 – Facilitarea comerțului, compusă din	
Achiziții publice – secțiunea 3.1.2	NU SE APLICĂ
Management indirect cu UNCTAD – secțiunea 3.1.3.1	**1 200 000**
Obiectivul 1.3 – Capacități naționale de monitorizare a reziduurilor din produsele agroalimentare, compuse din	
Management indirect cu o organizație internațională – secțiunea 3.1.3.2	**1 500 000**
Obiectivul 2.1 – Cadrul socioeconomic pentru o tranziție verde, compus din	
Management indirect cu o entitate căreia i-a fost încredințată execuția – secțiunea 3.1.3.3	**3 000 000**
Obiectivul 2.2 – Implementarea proiectelor-pilot ecologice în domeniul energiei și al ecoinovării, compuse din	
Management indirect cu o entitate căreia i-a fost încredințată execuția – secțiunea 3.1.3.3	**7 000 000**
Obiectivul 2.3 – Calitatea aerului și mediul, compusă din	
Granturi (management direct) – a se vedea secțiunea 3.1.1.2	NU SE APLICĂ
Total granturi – secțiunea 3.1.1	**12 000 000**
Total achiziții – secțiunea 3.1.2	**200 000**

Evaluare – secțiunea 4.2 **Audit** – secțiunea 4.3	**100 000**
Comunicare și vizibilitate – secțiunea 5	NU SE APLICĂ
Totaluri	**25 000 000**

3.4. Structura organizațională și responsabilitățile

Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova, reprezentată de ofițerii de program relevanți din cadrul secțiunii „Cooperare" a delegației, va fi responsabilă de supravegherea punerii în aplicare a proiectelor.

Entitățile de punere în aplicare vor fi responsabile de gestionarea curentă a proiectelor și de mobilizarea tuturor resurselor necesare. Entitățile de punere în aplicare vor acorda asistență beneficiarilor proiectelor în ceea ce privește înființarea comitetelor de coordonare a proiectelor care să ghideze punerea în aplicare a proiectului. Comitetele de coordonare a proiectelor vor supraveghea și valida direcția generală și politica proiectului (sau alte responsabilități care urmează să fie specificate). Entitatea de punere în aplicare va raporta periodic Comitetului de coordonare a proiectului, care va examina evoluția proiectului și va oferi orientări cu privire la aspectele-cheie. Comitetele de coordonare a proiectelor se reunesc periodic, cu titlu indicativ o dată sau de două ori pe an. Dacă este necesar, pot fi convocate reuniuni ad-hoc. Comitetul director al proiectului este format din reprezentanți ai principalelor părți interesate. Ca parte a prerogativei sale de execuție bugetară și de protejare a intereselor financiare ale Uniunii, delegația UE poate participa la structurile de guvernanță menționate mai sus, instituite pentru a reglementa punerea în aplicare a acțiunii.

Ca parte a prerogativei sale de execuție bugetară și de protejare a intereselor financiare ale Uniunii, Comisia poate participa la structurile de guvernanță menționate anterior, instituite pentru a reglementa punerea în aplicare a acțiunii.

4. MĂSURAREA PERFORMANȚEI

4.1. Monitorizare și raportare

Monitorizarea tehnică și financiară zilnică a punerii în aplicare a acestei acțiuni va fi un proces continuu și face parte din responsabilitățile partenerului de implementare. În acest scop, partenerul de implementare instituie un sistem permanent de monitorizare internă, tehnică și financiară pentru acțiune și elaborează rapoarte periodice privind progresele înregistrate (nu mai puțin de anuale) și rapoarte finale. Fiecare raport furnizează o prezentare exactă a punerii în aplicare a acțiunii, a dificultăților întâmpinate, a modificărilor introduse, precum și a gradului de realizare a rezultatelor acesteia (realizări și rezultate directe) măsurate prin indicatori corespunzători, defalcați în funcție de sex, după caz, utilizând ca referință matricea cadrului logic.

Comisia poate efectua vizite suplimentare de monitorizare a proiectelor, atât prin intermediul personalului propriu, cât și prin intermediul unor consultanți independenți recrutați direct de Comisie pentru evaluări independente de monitorizare (sau recrutați de agentul responsabil contractat de Comisie pentru punerea în aplicare a acestor examinări).

Roluri și responsabilități pentru colectarea, analiza și monitorizarea datelor:

- Stabilirea valorilor de referință: În cadrul logaritmului au fost definite valori de referință, ținte și surse de date. Acestea vor fi reconfirmate sau modificate, dacă este necesar, la momentul contractării. Dacă este necesar, vor fi comandate studii suplimentare.
- Colectarea și raportarea datelor: Colectarea și raportarea datelor vor fi sub responsabilitatea partenerilor de implementare.

- Monitorizare &Evaluare (M &E-) Capacități: Capacitățile țării partenere sunt consolidate printr-o intervenție specifică. Deși această acțiune nu prevede un sprijin specific pentru M &E, ea va necesita, cu siguranță, implicarea activă a sistemului de țară M &E.
- Participarea activă și semnificativă a părților interesate: Această acțiune a fost concepută pe baza consultărilor cu un grup mare de părți interesate, inclusiv Guvernul, sectorul de afaceri și societatea civilă. Aceasta este în concordanță cu multe dintre prioritățile identificate în urma consultării și cu strategiile și programele guvernamentale. Punerea sa în aplicare cu succes va contribui în mod semnificativ la o dezvoltare economică rezilientă, sustenabilă și favorabilă incluziunii a Republicii Moldova. De asemenea, aceasta va deschide calea către o tranziție verde de sine stătătoare. Prin urmare, se așteaptă ca un număr mare de părți interesate să beneficieze de aceasta și să o sprijine în mod activ. Se va acorda atenția cuvenită sensibilizării cu privire la acțiune și la beneficiile acesteia, pentru a asigura participarea activă a părților interesate.

4.2. Evaluare

Având în vedere importanța acțiunii, se vor efectua evaluări intermediare și finale pentru această acțiune sau pentru componentele acesteia, prin intermediul unor consultanți independenți contractați de Comisie.
Evaluarea la jumătatea perioadei va fi efectuată în scopul soluționării problemelor și al învățării, în special în ceea ce privește nivelul de realizare a rezultatelor.
Evaluarea finală va fi efectuată în scopuri de responsabilizare și învățare la diferite niveluri (inclusiv pentru revizuirea politicilor), ținând seama în special de faptul că acțiunile ulterioare pot fi lansate în cadrul unora dintre priorități.
Comisia informează partenerul de implementare cu cel puțin 30 de zile înainte de datele prevăzute pentru misiunile de evaluare. Partenerul de implementare colaborează în mod eficient și eficace cu experții în evaluare și, printre altele, le furnizează toate informațiile și documentele necesare, precum și accesul la sediul și activitățile proiectului.
Rapoartele de evaluare sunt comunicate țării partenere și altor părți interesate cheie în conformitate cu cele mai bune practici de diseminare a evaluării. Partenerul de implementare și Comisia analizează concluziile și recomandările evaluărilor și, după caz, în acord cu țara parteneră, decid de comun acord cu privire la acțiunile ulterioare care trebuie întreprinse și la eventualele ajustări necesare, inclusiv, dacă se indică, reorientarea proiectului.
Serviciile de evaluare pot fi contractate în temeiul unui contract-cadru.

4.3. Audit și verificări

Fără a aduce atingere obligațiilor aplicabile contractelor încheiate pentru punerea în aplicare a prezentei acțiuni, Comisia poate, pe baza unei evaluări a riscurilor, să contracteze misiuni de audit independente sau de verificare pentru unul sau mai multe contracte sau acorduri.

5. COMUNICARE ȘI VIZIBILITATE

Comunicarea și vizibilitatea reprezintă o obligație contractuală pentru toate entitățile care pun în aplicare acțiuni externe finanțate de UE de a promova sprijinul Uniunii Europene pentru activitatea lor în rândul publicului relevant.

În acest scop, ele trebuie să respecte instrucțiunile date în *cerințele de comunicare și vizibilitate* din 2018 (astfel cum au fost actualizate prin cerințele de comunicare și vizibilitate în vigoare în actuala perioadă de programare 2021-2027), în special în ceea ce privește utilizarea emblemei UE și elaborarea unui plan specific de comunicare și vizibilitate, care să fie finalizat pentru fiecare acțiune la începutul punerii în aplicare.

Aceste obligații se aplică în mod egal, indiferent dacă acțiunile în cauză sunt puse în aplicare de Comisie, de țara parteneră (de exemplu, în ceea ce privește reformele sprijinite prin sprijin bugetar), de contractanți, de beneficiarii granturilor sau de entitățile cărora le-a fost încredințată execuția. În fiecare caz, trebuie inclusă o trimitere la obligațiile contractuale relevante în acordul de finanțare respectiv, în contractele de achiziții publice și de grant și în acordurile de delegare respective.

Măsurile de comunicare și vizibilitate pot fi finanțate din sumele alocate acțiunii. În scopul creșterii vizibilității UE și a contribuției sale la această acțiune, Comisia poate semna sau încheia declarații comune, ca parte a prerogativei sale de execuție bugetară și pentru a proteja interesele financiare ale Uniunii. Măsurile de vizibilitate și comunicare ar trebui, de asemenea, să promoveze transparența și responsabilitatea în ceea ce privește utilizarea fondurilor.
Ar trebui măsurată eficacitatea activităților de comunicare privind sensibilizarea cu privire la acțiune și la obiectivele acesteia, precum și cu privire la finanțarea acțiunii de către UE.
Partenerii de implementare informează pe deplin Comisia și delegația/biroul UE în cauză cu privire la planificarea și punerea în aplicare a activităților specifice de vizibilitate și comunicare înainte de începerea lucrărilor. Partenerii de implementare vor asigura o vizibilitate adecvată a finanțării UE și vor raporta comitetelor de monitorizare relevante cu privire la acțiunile de vizibilitate și de comunicare, precum și cu privire la rezultatele acțiunii globale.

ANEXA II – CONDIȚII GENERALE

Tabel cu conținutul

Partea întâi: Dispoziții aplicabile activităților pentru care partenerul este contractant
ANEXA II – CONDIȚII GENERALE 1
Partea întâi: Dispoziții aplicabile activităților pentru care Partenerul este autoritatea contractantă 2
Articolul 1 Principii generale 5
Articolul 2 Termenul-limită pentru semnarea contractelor și a acordurilor de către partener 5
Articolul 3 Excluderea și sancțiunile administrative 6
Articolul 4 Delegare parțială 8
Proceduri de atribuire 8
Control ex ante 8
Proceduri de plată 8
Articolul 5 Componenta de avans a devizului de program 10
Cererea 10
Proceduri de atribuire 11
Control ex ante 11
Declarația de gestiune 11
Plăți 11
Articolul 6 Fond comun gestionat de partener 12
Cererea 12
Proceduri de atribuire 12
Punerea în aplicare 13
Articolul 7 Publicarea de către partener a informațiilor privind contractele de achiziții publice și de grant 13
Articolul 8 Recuperarea fondurilor 14
Articolul 9 Creanțe financiare în cadrul contractelor de achiziții publice și al contractelor de grant 14
Articolul 10 Depășiri ale costurilor și modalități de finanțare a acestora 14
Partea a doua: Dispoziții aplicabile sprijinului bugetar 15
Articolul 11 Dialogul politic 15
Articolul 12 Verificarea condițiilor și a plăților 15
Articolul 13 Transparența sprijinului bugetar 15
Articolul 14 Recuperarea sprijinului bugetar 15
Partea a treia: Dispoziții aplicabile prezentei acțiuni ca întreg, Indiferent de modul de gestionare. 16
Articolul 15 Perioada de executare și termenul de contractare 16
Articolul 16 Verificări și controale efectuate de Comisie, de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și de Curtea de Conturi Europeană 16
Articolul 17 Sarcinile partenerului în combaterea neregulilor, a fraudei și a corupției 17
Articolul 18 Suspendarea plăților 18
Articolul 19 Alocarea fondurilor recuperate de Comisie pentru acțiune 18
Articolul 20 Dreptul de stabilire și de ședere 19
Articolul 21 Dispoziții fiscale și vamale și acorduri de schimb valutar 19
Articolul 22 Confidențialitate 19
Articolul 23 Utilizarea studiilor 19
Articolul 24 Consultarea dintre partener și Comisie 19
Articolul 25 Modificarea prezentului acord de finanțare 21
Articolul 26 Suspendarea prezentului acord de finanțare 21
Articolul 27 Rezilierea prezentului acord de finanțare 22
Articolul 28 Modalități de soluționare a litigiilor 23

Partea întâi: Dispoziții aplicabile activităților pentru care Partenerul este autoritatea contractantă

Articolul 1 – principii generale

1.1 Scopul părții întâi este de a defini sarcinile încredințate partenerului în cadrul gestiunii indirecte, astfel cum sunt descrise în anexa I (Dispoziții tehnice și administrative) și de a defini drepturile și obligațiile partenerului și ale Comisiei în îndeplinirea acestor sarcini.

Partea întâi se aplică sarcinilor legate de contribuția UE, singură sau în combinație cu fondurile partenerului sau ale unei părți terțe, în cazul în care aceste fonduri sunt puse în aplicare prin cofinanțare comună, și anume în cazul în care acestea sunt puse în comun.

Aceste sarcini includ punerea în aplicare de către partener, în calitate de autoritate contractantă, a procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice, a contractelor de grant și a acordurilor de contribuție, precum și atribuirea, semnarea și executarea contractelor de achiziții publice, a contractelor de grant și a acordurilor de contribuție rezultate. În sensul părții întâi din prezentul acord de finanțare, fiecare trimitere la contractele de grant include, de asemenea, acordul de contribuție și fiecare trimitere la beneficiarii de granturi include, de asemenea, organizațiile care au semnat acorduri de contribuție.

Desemnarea entităților care țin de structura guvernamentală sau administrativă a partenerului și care sunt identificate în anexa I (Dispoziții tehnice și administrative) pentru a îndeplini anumite sarcini nu se califică drept subdelegare. Aceste entități respectă drepturile și obligațiile prevăzute în partea întâi pentru partener în calitate de autorități contractante, în timp ce partenerul rămâne pe deplin responsabil pentru îndeplinirea obligațiilor prevăzute în prezentul acord de finanțare. Trimiterile din acordul de finanțare la partener includ, de asemenea, aceste entități.

În calitate de autoritate contractantă, partenerul acționează prin delegare parțială, cu excepția cazului în care acționează în cadrul componentei de avans a unui deviz de program sau în cadrul unui fond comun gestionat de partener:

- Prin delegare parțială, partenerul acționează în calitate de autoritate contractantă pentru contractele de achiziții publice, contractele de grant, prin care Comisia controlează ex ante toate procedurile de atribuire și execută toate plățile aferente către contractanți și beneficiarii de granturi;
- În cadrul componentei de avans a unui deviz de program, partenerul acționează în calitate de autoritate contractantă pentru contractele de achiziții publice și de grant, prin care poate, până la pragurile stabilite, să desfășoare proceduri de achiziții publice și de atribuire de granturi fără sau cu un control ex ante limitat al Comisiei și să efectueze plăți către contractanți și beneficiarii de granturi, precum și în contextul forței de muncă directe.
- În cadrul unui fond comun gestionat de partener, partenerul acționează în calitate de autoritate contractantă pentru contractele de achiziții publice și contractele de grant, prin care Comisia nu controlează ex ante nicio procedură de atribuire, iar partenerul execută toate plățile aferente către contractanți și beneficiarii de granturi.

În cazul în care partenerul este un stat ACP, iar acțiunea este finanțată de FED în conformitate cu

articolul 1.1 din Condițiile Speciale, sarcinile încredințate sunt cele enumerate la articolul 35 alineatul (1) al șaselea paragraf literele (c)-(k) și la articolul 35 alineatul (2) din anexa IV la Acordul de parteneriat ACP-CE.

În cazul în care partenerul este o ACP, iar acțiunea este finanțată de FED în conformitate cu articolul 1.1 din Condițiile speciale, executarea sarcinilor încredințate respectă, de asemenea, condițiile prevăzute la articolul 86 alineatul (3) din Decizia 2013/755/UE a Consiliului din 25 noiembrie 2013 privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări la Uniunea Europeană (Decizia de asociere peste mări).

1.2 Partenerul rămâne responsabil pentru îndeplinirea obligațiilor prevăzute în prezentul acord de finanțare, chiar dacă desemnează alte entități identificate în anexa I (Dispoziții tehnice și administrative) pentru a îndeplini anumite sarcini. În special, Comisia își rezervă dreptul de a suspenda plățile și de a suspenda și/sau rezilia prezentul acord de finanțare pe baza actelor, omisiunilor și/sau situațiilor oricărei entități desemnate.

1.3 Partenerul instituie și asigură funcționarea unui sistem de control intern eficace și eficient. Partenerul respectă principiile bunei gestiuni financiare, transparenței, nediscriminării, vizibilității Uniunii Europene în punerea în aplicare a acțiunii și evită situațiile de conflict de interese.

Un conflict de interese există atunci când exercitarea imparțială și obiectivă a funcțiilor oricărei persoane responsabile este compromisă din motive care implică familia, viața afectivă, afinitățile politice sau naționale, interesul economic sau orice alt interes personal direct sau indirect.

Sistemul de control intern este un proces menit să ofere o asigurare rezonabilă că operațiunile sunt eficace, eficiente și economice, că raportarea este fiabilă, că activele și informațiile sunt protejate, că fraudele și neregulile sunt prevenite, detectate și corectate și că riscurile legate de legalitatea și regularitatea operațiunii financiare sunt gestionate în mod adecvat, ținând seama de caracterul multianual al activităților, precum și de natura plăților în cauză.

În special, în cazul în care partenerul efectuează plăți în cadrul componentei de avans a unui deviz de program sau în cadrul unui fond comun gestionat de partener, funcțiile ordonatorilor de credite și ale contabililor sunt separate și incompatibile între ele, iar partenerul utilizează un sistem contabil care furnizează informații exacte, complete, fiabile și în timp util.

1.4 În afara cazurilor în care partenerul aplică propriile proceduri (inclusiv în cazul unui fond colectiv gestionat de partener, cele convenite de donatorii fondului comun) și documentele standard pentru atribuirea contractelor de achiziții publice și a contractelor de grant, partenerul desfășoară procedurile de atribuire și încheie contractele și acordurile rezultate în limba prezentului acord de finanțare.

1.5 Partenerul ia măsurile necesare pentru a asigura vizibilitatea finanțării UE pentru activitățile care i-au fost încredințate sau pentru alte activități din cadrul acestei acțiuni. Aceste măsuri fie sunt definite în anexa I (Dispoziții tehnice și administrative), fie sunt convenite ulterior între partener și Comisie.

Aceste măsuri de comunicare și informare respectă cerințele în materie de comunicare și vizibilitate pentru acțiunile externe ale UE stabilite și publicate de Comisie, în vigoare la momentul adoptării măsurilor.

1.6 În cadrul delegării parțiale și al componentei de avans a unui deviz de program, partenerul păstrează toate documentele justificative financiare și contractuale relevante de la data intrării în vigoare a prezentului acord de finanțare sau de la o dată anterioară care este prevăzută ca dată de început a

eligibilității costurilor la articolul 6 din Condițiile Speciale pentru o perioadă de cinci ani de la sfârșitul perioadei de execuție, în special următoarele:

Proceduri de achiziții publice:

a. Anunț previzional cu dovada publicării anunțului de achiziție și a eventualelor rectificări
b. Numirea juriului de pe lista scurtă
c. Raport privind lista restrânsă (inclusiv anexele) și cereri
d. Dovada publicării anunțului de pe lista scurtă
e. Scrisori adresate candidaților care nu se află pe lista scurtă
f. Invitație de participare la licitație sau echivalent
g. Dosarul de licitație, inclusiv anexele, clarificările, procesele-verbale ale reuniunilor, dovada publicării
h. Numirea comitetului de evaluare
i. Raportul de deschidere a licitației, inclusiv anexele
j. Raportul de evaluare/negociere, inclusiv anexele și ofertele primite1
k. Scrisoare de notificare
l. Documente justificative
m. Scrisoare de însoțire pentru depunerea contractului
n. Scrisori către candidații respinși
o. Anunț de atribuire/anulare, inclusiv dovada publicării
p. Contracte semnate, amendamente, acte adiționale și corespondența relevantă

Cererile de propuneri și atribuirea directă de granturi:

a. Numirea comitetului de evaluare
b. Raportul de deschidere și raportul administrativ, inclusiv anexele și cererile primite2
c. Scrisori adresate solicitanților câștigători și necâștigători în urma evaluării notei de reflecție
d. Raport de evaluare a notei conceptuale
e. Raportul de evaluare a cererii complete sau raportul de negociere cu anexele relevante
f. Verificarea eligibilității și documente justificative
g. Scrisori adresate solicitanților câștigători și necâștigători cu o listă de rezervă aprobată în urma evaluării complete a candidaturii
h. Scrisoare de însoțire pentru depunerea contractului de grant
i. Anunț de atribuire/anulare cu dovada publicării

1Eliminarea ofertelor respinse la cinci ani de la încheierea procedurii de achiziții publice
2Eliminarea cererilor respinse la trei ani de la încheierea procedurii de acordare a granturilor.

j. Contracte semnate, modificări, acte adiționale și corespondența relevantă.

1.7 partenerul asigură o protecție adecvată a datelor cu caracter personal. Date cu caracter personal înseamnă orice informație referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă.

Datele cu caracter personal sunt:

- Să fie prelucrate în mod legal, echitabil și transparent față de persoana vizată;
- Colectate în scopuri determinate, explicite și legitime și care nu sunt prelucrate ulterior într-o un mod care este incompatibil cu aceste scopuri;
- Adecvate, relevante și limitate la ceea ce este necesar în raport cu scopurile în care sunt prelucrate;
- Exacte și, dacă este necesar, actualizate;
- Prelucrate într-un mod care să asigure securitatea adecvată a datelor cu caracter personal și
- Păstrate într-o formă care permite identificarea persoanelor vizate pentru o perioadă care nu depășește perioada necesară îndeplinirii scopurilor pentru care sunt prelucrate datele cu caracter personal. Datele cu caracter personal incluse în documentele care trebuie păstrate de partener în conformitate cu articolul 16.1 trebuie șterse după expirarea termenului prevăzut la articolul 16.1.

Orice operațiune care implică prelucrarea datelor cu caracter personal, cum ar fi colectarea, înregistrarea, organizarea, stocarea, adaptarea sau modificarea, extragerea, consultarea, utilizarea, divulgarea, ștergerea sau distrugerea, se bazează pe normele și procedurile partenerului și se efectuează numai în măsura în care acest lucru este necesar pentru punerea în aplicare a prezentului acord de finanțare.

În special, partenerul ia măsurile de securitate tehnice și organizatorice adecvate privind riscurile inerente oricărei astfel de operațiuni și natura informațiilor referitoare la persoana fizică în cauză, pentru:

a) A împiedica accesul oricărei persoane neautorizate la sistemele informatice care execută astfel de operațiuni, în special citirea, copierea, modificarea sau îndepărtarea neautorizată a suporturilor de stocare; introducerea neautorizată de date, precum și divulgarea, modificarea sau ștergerea neautorizată a informațiilor stocate;

b) Să se asigure că utilizatorii autorizați ai unui sistem informatic care efectuează astfel de operațiuni pot accesa numai informațiile la care se referă dreptul lor de acces;

c) Să își proiecteze structura organizatorică astfel încât să îndeplinească cerințele de mai sus.

Articolul 2 – termenul-limită pentru semnarea contractelor și a acordurilor de către partener

2.1 Contractele de achiziții publice și contractele de grant se semnează în cursul perioadei operaționale de punere în aplicare a prezentului acord de finanțare.

La punerea în aplicare a unei acțiuni cu donatori multipli, contractele de achiziții publice și contractele de grant se încheie în termenul de contractare prevăzut în Condițiile Speciale sau pentru componenta de avans a devizului de program.

În cazul în care acțiunea nu este o acțiune cu donatori multipli, contractele de achiziții publice și contractele de grant se încheie în termen de cel mult trei ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord de finanțare.

Contractele de achiziții publice suplimentare și contractele de grant care rezultă dintr-o modificare a prezentului acord de finanțare care majorează contribuția UE se semnează în termen de cel mult trei ani de la intrarea în vigoare a respectivei modificări la prezentul acord de finanțare sau pentru o acțiune cu donatori multipli în termenul stabilit pentru contractarea contribuției suplimentare a UE.

Termenul de trei ani pentru acțiunile care nu sunt cu donatori multipli nu poate fi prelungit, cu excepția cazului în care acțiunea este finanțată de FED. În astfel de cazuri, prelungirea este prevăzută la articolul 6 din Condițiile Speciale.

2.2 Cu toate acestea, următoarele tranzacții pot fi semnate în orice moment pe parcursul perioadei de punere în aplicare operațională:

a. modificări ale contractelor de achiziții publice și ale contractelor de grant deja semnate;

b. contracte de achiziții publice și contracte de grant care urmează să fie încheiate după rezilierea anticipată a contractele de achiziții publice și contractele de grant existente;

c. contracte privind auditul și evaluarea, care pot fi, de asemenea, semnate în timpul închiderii perioada;

d. costurile de exploatare menționate la articolul 5.1;

2.3 După expirarea termenelor menționate la articolul 2.1, soldul financiar pentru activitățile conexe încredințate partenerului pentru care contractele nu au fost semnate în mod corespunzător este dezangajat de către Comisie.

2.4 O astfel de dezangajare nu se aplică fondurilor înscrise în buget pentru audit și evaluări menționate la articolul 2 alineatul (2) litera (c) sau costurilor de funcționare menționate la articolul 2 alineatul (2) litera (d).

De asemenea, o astfel de dezangajare nu se aplică soldului financiar al rezervei pentru cheltuieli neprevăzute sau fondurilor disponibile din nou după rezilierea anticipată a unui contract menționat la articolul 2.2 litera (b), care pot fi utilizate pentru finanțarea contractelor menționate la articolul 2.2.

Article 3 Excluderea și sancțiunile administrative

3.1 Criterii de excludere

3.1.1 Atunci când aplică procedurile și documentele standard stabilite și publicate de Comisie pentru atribuirea contractelor de achiziții publice și de grant, partenerul se asigură, în consecință, că nu se atribuie niciun contract de achiziții publice sau de grant finanțat de UE unui operator economic sau unui solicitant de grant dacă operatorul economic sau solicitantul grantului fie el însuși, fie o persoană cu putere de reprezentare, de decizie sau de control asupra acestuia, se află într-una dintre situațiile de excludere prevăzute în procedurile relevante și în documentele standard ale Comisiei.

3.1.2 La aplicarea propriilor proceduri (inclusiv, în cazul unui fond comun gestionat de partener, a celor convenite de donatorii fondului comun) și a documentelor standard pentru atribuirea contractelor de achiziții publice și a contractelor de grant, partenerul adoptă măsuri, în conformitate cu propria sa legislație națională, pentru a se asigura că niciun contract de achiziții publice sau de grant finanțat de UE nu este atribuit unui operator economic sau unui solicitant de grant dacă partenerul constată că aceste entități:

a) sau persoanele care au putere de reprezentare, de decizie sau de control asupra lor au făcut obiectul unei hotărâri definitive sau al unei decizii administrative definitive pentru fraudă, corupție, participare la o organizație criminală, spălare de bani, infracțiuni legate de terorism,

exploatarea prin muncă a copiilor sau trafic de persoane;

b) sau persoanele cu putere de reprezentare, de decizie sau de control asupra lor au făcut obiectul unei hotărâri definitive sau al unei decizii administrative definitive pentru o neregulă care afectează interesele financiare ale UE;

c) se fac vinovați de declarații false în furnizarea informațiilor solicitate ca o condiție de participare la procedură sau în cazul în care nu au furnizat aceste informații;

d) au făcut obiectul unei hotărâri definitive sau al unei decizii administrative definitive prin care se stabilește că entitățile au creat o entitate într-o altă jurisdicție cu intenția de a eluda obligațiile fiscale, sociale sau orice alte obligații legale cu aplicare obligatorie în jurisdicția în care își are sediul social, administrația centrală sau locul principal de desfășurare a activității;

e) au fost create cu intenția descrisă la litera (d) de mai sus, astfel cum s-a stabilit printr-o hotărâre definitivă sau printr-o decizie administrativă definitivă.

Partenerul poate lua în considerare, după caz și pe propria răspundere, informațiile conținute în sistemul de detectare timpurie și de excludere al Comisiei atunci când atribuie contracte de achiziții publice și de grant. Accesul la informații poate fi acordat prin intermediul punctului (punctelor) de legătură sau prin consultare Comisiei (Comisia Europeană, DirecțiaGenerală Buget, contabilul Comisiei, BRE2-13/505, B-1049 Bruxelles, Belgia și prin e-mail la adresa BUDG-C01-EXCL-DB@ec.europa.eu în copie la adresa Comisiei identificată la articolul 3 din Condițiile Speciale). Comisia poate refuza efectuarea plăților către un contractant sau beneficiar al unui grant aflat într-o situație de excludere.

3.2 Obligația de informare

Partenerul informează Comisia atunci când un operator economic sau un solicitant de grant se află într-o situație menționată la articolul 3.1, a comis nereguli și fraude sau a fost găsit vinovat de o încălcare gravă a obligațiilor sale contractuale.

3.3 Sancțiuni administrative

În cazul în care partenerul ia cunoștință de una dintre situațiile menționate la articolul 3.1 în punerea în aplicare a sarcinilor descrise în anexa I, partenerul impune operatorului economic sau solicitantului de grant, în condițiile legislației sale naționale, o excludere de la viitoarele sale proceduri de achiziții publice sau de acordare de granturi și/sau o sancțiune financiară proporțională cu valoarea contractului în cauză. Astfel de sancțiuni financiare sau excluderi se impun în urma unei proceduri contradictorii care asigură dreptul la apărare al persoanei în cauză.

Partenerul poate fi scutit de obligațiile prevăzute la alineatul (1) în cazul în care:

- legislația națională a partenerului nu permite impunerea unei excluderi și/sau a sancțiune financiară;
- protejarea intereselor financiare ale UE necesită impunerea unei obligații administrative sancțiuni în termene incompatibile cu procedurile interne ale partenerului;
- impunerea unei sancțiuni administrative necesită mobilizarea resurselor dincolo de mijloacele partenerului,
- legislația sa națională nu permite excluderea unui operator economic din întreaga UE proceduri de atribuire finanțate.

În astfel de cazuri, partenerul va notifica Comisiei obstacolul său. Comisia poate decide să impună operatorului economic sau solicitantului o excludere de la viitoarele proceduri de atribuire

finanțate de UE și/sau o sancțiune financiară între 2 % și 10 % din valoarea totală a contractului în cauză.

Articol 4 — Delegare parțială

Proceduri de atribuire

4.1 Sarcinile sunt îndeplinite de partener în conformitate cu procedurile și documentele standard stabilite și publicate de Comisie pentru atribuirea contractelor de achiziții publice și a contractelor de grant, în vigoare la data lansării procedurii în cauză.

Control ex ante

4.2 Pentru a permite controlul ex ante, partenerul prezintă Comisiei spre aprobare dosarele de licitație și documentele pentru cererile de propuneri înainte de lansarea invitațiilor de participare la licitație și a cererilor de propuneri. De asemenea, partenerul invită Comisia la deschiderea ofertelor și a propunerilor și furnizează Comisiei copii ale ofertelor și propunerilor primite. Partenerul notifică Comisiei rezultatele examinării ofertelor și propunerilor și prezintă Comisiei spre aprobare propunerea de atribuire, precum și proiectele de contracte de achiziții publice și de contracte de grant.

Pe durata punerii în aplicare a contractelor de achiziții publice și a contractelor de grant, partenerul prezintă, de asemenea, Comisiei spre aprobare prealabilă proiectele de acte adiționale și proiectele de ordine administrative la acestea.

Partenerul invită Comisia la acceptarea provizorie și finală.

Raport/Declarație de gestiune

4.3 În cazul în care articolul 5 din Condițiile speciale prevede astfel, raportul privind punerea în aplicare a sarcinilor încredințate partenerului urmează modelul prevăzut în anexa III, iar declarația de gestiune respectă modelul prevăzut în anexa IV. În acest caz, nu este necesar să se furnizeze o opinie de audit extern independentă privind declarația de gestiune, efectuată în conformitate cu standardele de audit acceptate la nivel internațional, deoarece Comisia efectuează auditurile pentru această acțiune. Aceste audituri vor verifica veridicitatea afirmațiilor făcute în declarația de gestiune și legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente efectuate.

Proceduri de plată

4.4 Partenerul furnizează Comisiei cererile de plată aprobate în următoarele termene, începând de la data primirii cererii de plată, fără a lua în calcul perioadele de suspendare a termenului de plată:

a)) pentru prefinanțarea specificată în contractul de achiziții publice și în contractul de grant:
   (i) 15 de zile calendaristice pentru o acțiune finanțată din buget;
   (ii) 30 de zile calendaristice pentru o acțiune finanțată din FED;

b) 45 de zile calendaristice pentru alte plăți

Comisia acționează în conformitate cu articolele 4.9 și 4.10 în termenul de plată prevăzut în contractul de achiziție și în contractele de grant minus termenele menționate anterior.

4.5 La primirea unei cereri de plată din partea unui contractant sau a unui beneficiar de grant, partenerul informează Comisia cu privire la primirea acesteia și examinează imediat dacă cererea este admisibilă, și anume dacă aceasta conține identificarea contractantului sau a beneficiarului de grant respectiv, contractul sau acordul în cauză, suma, moneda și data. În cazul în care partenerul ajunge

la concluzia că cererea este inadmisibilă, acesta o respinge și informează contractantul sau beneficiarul grantului cu privire la această respingere și la motivele respingerii, în termen de 30 de zile de la primirea cererii. Partenerul informează, de asemenea, Comisia cu privire la această respingere și la motivele sale.

4.6 La primirea unei cereri de plată admisibile, partenerul examinează dacă este datorată o plată, și anume dacă toate obligațiile contractuale care justifică plata au fost îndeplinite, inclusiv examinarea unui raport, după caz. În cazul în care partenerul ajunge la concluzia că nu este datorată o plată, acesta informează contractantul sau beneficiarul grantului cu privire la aceasta, precum și cu privire la motivele care stau la baza acesteia. Transmiterea acestor informații suspendă termenul de plată. Comisia primește o copie a informațiilor astfel transmise. Comisia este, de asemenea, informată cu privire la răspunsul sau acțiunea corectivă a contractantului sau a beneficiarului grantului. Răspunsul sau acțiunea prin care se urmărește remedierearespectării obligațiilor sale contractuale reîncepe să curgă termenul de plată. Partenerul examinează acest răspuns sau această acțiune în temeiul prezentului punct.

4.7 În cazul în care Comisia nu este de acord cu concluzia partenerului potrivit căreia o plată nu este datorată, aceasta informează partenerul în acest sens. Partenerul își reexaminează poziția și, în cazul în care ajunge la concluzia că plata este datorată, informează în acest sens contractantul sau beneficiarul grantului. Suspendarea termenului de plată se revocă odată cu transmiterea acestor informații. Partenerul informează, de asemenea, Comisia. Partenerul procedează în continuare în conformitate cu articolul 4.8.

În cazul în care dezacordul dintre partener și Comisie persistă, Comisia poate plăti partea necontestată din suma facturată, cu condiția ca aceasta să poată fi separată în mod clar de suma contestată. Aceasta informează partenerul și contractantul sau beneficiarul grantului cu privire la această plată parțială.

4.8 În cazul în care partenerul ajunge la concluzia că plata este datorată, acesta transferă cererea de plată și toate documentele însoțitoare necesare Comisiei spre aprobare și plată. Acesta furnizează o prezentare generală a numărului de zile rămase din termenul de plată și a tuturor perioadelor de suspendare a acestui termen.

4.9 După transferul cererii de plată în temeiul articolul 4.8, în cazul în care Comisia ajunge la concluzia că plata nu este datorată, aceasta informează partenerul și, în copie, contractantul sau beneficiarul grantului în acest sens, precum și motivele. Informarea contractantului sau a beneficiarului grantului are ca efect suspendarea termenului de plată, astfel cum se prevede în contractul încheiat. Un răspuns sau o acțiune corectivă a contractantului sau a beneficiarului grantului este tratat de partener în conformitate cu articolul 4.6.

4.10 În cazul în care partenerul și Comisia concluzionează că plata este datorată, Comisia execută plata.

4.11 În cazul în care dobânda penalizatoare este datorată contractantului sau beneficiarului grantului, aceasta se alocă între partener și Comisie proporțional cu zilele de întârziere care depășesc termenele prevăzute la articolul 4.4, sub rezerva următoarelor condiții:

(a) numărul de zile utilizate de partener se calculează de la data înregistrării a unei cereri de plată admisibile menționate la articolul 4.6 până la data transferului cererii către Comisie menționate la articolul 4.8 și de la data informațiilor de către Comisie

menționate la articolul 4.9 până la următorul transfer al cererii către Comisie menționat la articolul 4.8. Orice perioadă de suspendare a termenului de plată se deduce.

(b) numărul de zile utilizate de Comisie se calculează de la data următoare:
a transferului cererii de către partener menționate la articolul 4.8 la data plății și de la data transferului la data informării partenerului în temeiul articolul 4.9.

4.12 Orice circumstanțe neprevăzute de procedura de mai sus se soluționează într-un spirit de cooperare între partener și Comisie prin analogie cu dispozițiile de mai sus, respectând, în același timp, relațiile contractuale ale partenerului cu contractantul sau beneficiarul grantului.

Atunci când este posibil, una dintre părți cooperează, la cererea celeilalte părți, pentru a furniza informații utile pentru evaluarea cererii de plată, chiar înainte ca cererea de plată să fie transferată în mod oficial către prima parte sau returnată de la aceasta.

4.13 Un contract de achiziții publice sau un contract de grant care nu a dat naștere niciunei plăți în termen de doi ani de la semnarea sa este reziliat automat, iar finanțarea sa este dezangajată, cu excepția litigiilor în fața instanțelor judecătorești sau a organismelor arbitrale.

Article 5 — Componenta de avans a devizului de program

Cererea

5.1 Devizul de program este un document care stabilește programul activităților care urmează să fie desfășurate și resursele umane și materiale necesare, bugetul corespunzător și modalitățile tehnice și administrative detaliate de punere în aplicare pentru executarea acestor activități operaționale pe parcursul perioadei operaționale de punere în aplicare a prezentului acord de finanțare.

Devizul de program care pune în aplicare acordul de finanțare trebuie să respecte procedurile și documentele standard privind devizele de program stabilite de Comisie, în vigoare la data adoptării devizului de program în cauză.

Organismul care pune în aplicare aceste activități operaționale în cadrul devizului de program poate fi administrația centrală a partenerului (operațiuni centrale) sau un organism de drept public sau de drept privat mandatat cu o misiune de serviciu public (operațiuni publice) sau, numai în cadrul FED, un organism de drept privat fără misiune de serviciu public pe baza unui contract de servicii (operațiuni private comandate).

Devizul de program are o componentă de avans și poate avea o componentă de angajamente specifice.

În cadrul componentei angajamentelor specifice, se aplică articolul 4.

În cadrul componentei de avans a devizului de program, organismul de implementare poate, până la pragurile stabilite, să desfășoare proceduri de achiziții publice și de acordare de granturi fără un control ex ante limitat al Comisiei sau cu un control ex ante limitat al acesteia și să efectueze plăți către contractanți și beneficiarii de granturi, precum și în contextul forței de muncă directe.

Forța de muncă directă se referă la activitățile operaționale pe care organismul de punere în aplicare le execută direct prin utilizarea personalului pe care îl angajează și/sau a resurselor sale existente (mașini, echipamente, alte resurse).

Costurile de funcționare suportate de organismul de punere în aplicare pot fi eligibile pentru finanțare din partea UE în cadrul componentei de avans a devizului de program. În acest caz, acestea

sunt eligibile pentru finanțare din partea UE pe întreaga durată a perioadei de execuție a prezentului acord de finanțare, cu excepția cazului în care articolul 6 din Condițiile Speciale prevede un început mai devreme al eligibilității costurilor. Costurile de funcționare sunt costurile organismului de punere în aplicare suportate pentru îndeplinirea sarcinilor de punere în aplicare și includ personalul local, utilitățile (de exemplu, apă, gaz și electricitate), închirierea de spații, consumabilele, întreținerea, deplasările pe termen scurt în interes de serviciu și combustibilul pentru vehicule. Acestea nu includ achiziționarea de vehicule sau de alte echipamente sau nicio activitate operațională. Aceste costuri de exploatare obișnuite pot fi percepute și plătite în conformitate cu procedurile proprii ale organismului de punere în aplicare.

Proceduri de atribuire

5.2 În cadrul componentei de avans a devizului de program, organismul de implementare poate desfășura, total sau parțial, procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice și a contractelor de grant în conformitate cu propriile proceduri și documente standard, în măsura în care Comisia obține dovezi prealabile că organismul de punere în aplicare al partenerului:

- asigură funcționarea unui sistem de control intern eficace și eficient și
- aplică norme și proceduri adecvate pentru achiziții și/sau granturi.

În măsura în care nu se obțin astfel de dovezi, procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice și a contractelor de grant sunt efectuate de organismul de punere în aplicare în conformitate cu procedurile și documentele standard stabilite și publicate de Comisie, în vigoare la data lansării procedurii în cauză.

Control ex ante

5.3 În cadrul componentei de avans, cu excepția cazului în care acordurile tehnice și administrative ale devizului de program prevăd altfel, organismul de execuție prezintă Comisiei spre aprobare prealabilă dosarele de licitație și propunerile de decizie de atribuire a contractelor de achiziții publice a căror valoare depășește 100,000 EUR, precum și toate orientările privind cererile și propunerile pentru deciziile de atribuire a contractelor de grant, care urmează procedurile și documentele standard stabilite și publicate de Comisie.

Pe lângă obligațiile de ținere a evidențelor prevăzute la articolul 1.6 din prezentele condiții generale, partenerul păstrează, în aceeași perioadă, toate documentele justificative financiare și contractuale relevante.

Declarația de gestiune

5.4 Partenerul transmite anual Comisiei, până la data prevăzută la articolul 6 din Condițiile Speciale, o declarație de gestiune semnată de partener utilizând modelul din anexa IV.

În acest caz, nu este necesar să se furnizeze o opinie de audit extern independentă privind declarația de gestiune, efectuată în conformitate cu standardele de audit acceptate la nivel internațional, deoarece Comisia efectuează auditurile pentru această acțiune. Aceste audituri vor verifica veridicitatea afirmațiilor făcute în declarația de gestiune și legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente efectuate.

Plăți

5.5 Comisia transferă prima tranșă de prefinanțare, la semnarea devizului de program de către toate

părțile, în termen de 60 de zile calendaristice în cazul în care devizul de program este finanțat de FED și în termen de 30 de zile calendaristice în cazul în care acesta este finanțat de la bugetul UE;

Comisia plătește celelalte tranșe de prefinanțare în termen de 60 de zile calendaristice de la primirea și aprobarea cererii de plată și a rapoartelor acesteia.

Dobânda penalizatoare este datorată în conformitate cu Regulamentul financiar aplicabil. Termenul de plată poate fi suspendat de Comisie prin informarea partenerului, în orice moment în cursul perioadei menționate mai sus, că cererea de plată nu poate fi onorată, fie pentru că suma nu este exigibilă, fie pentru că nu au fost prezentate documentele justificative corespunzătoare. În cazul în care informațiile care pun la îndoială eligibilitatea cheltuielilor care figurează într-o cerere de plată ajung la cunoștința Comisiei, aceasta poate suspenda termenul de plată în scopul unei verificări suplimentare, inclusiv al unui control la fața locului, pentru a stabili, înainte de efectuarea plății, dacă cheltuielile sunt într-adevăr eligibile. Suspendarea și motivele acesteia sunt comunicate partenerului cât mai curând posibil. Termenul de plată se reia odată ce documentele justificative lipsă au fost furnizate sau cererea de plată a fost corectată.

5.6 Comisia efectuează plăți într-un cont bancar deschis la o instituție financiară acceptată de Comisie.

5.7 Partenerul garantează că fondurile plătite de Comisie pot fi identificate în acest cont bancar.

5.8 Transferurile în euro se convertesc, dacă este necesar, în moneda națională a partenerului pe măsură ce și când trebuie efectuate plățile de către partener, la cursul bancar în vigoare în ziua plății de către partener.

Article 6 — Fond comun gestionat de partener

Cererea

6.1 Partenerul care gestionează un fond comun poate fi eligibil pentru o contribuție a UE la fondul comun respectiv, în măsura în care Comisia obține în prealabil dovezi că entitatea de management din cadrul partenerului:

- asigură funcționarea unui sistem de control intern eficace și eficient;
- utilizează un sistem contabil care furnizează informații exacte, complete și fiabile în timp util;
- face obiectul unui audit extern independent, efectuat în conformitate cu standarde de audit acceptate la nivel internațional de către un serviciu de audit independent din punct de vedere funcțional de entitatea sau persoana în cauză;
- aplică norme și proceduri adecvate pentru achiziții și granturi;
- asigură publicarea ex post a informațiilor privind destinatarii; și
- asigură o protecție rezonabilă a datelor cu caracter personal.

Proceduri de atribuire

6.2 În ceea ce privește contribuția UE la un fond comun gestionat de partener, entitatea de management din cadrul partenerului îndeplinește sarcinile în conformitate cu propriile proceduri și documente standard pentru atribuirea contractelor de achiziții publice și de grant sau cu cele convenite între donatori.

Punerea în aplicare

6.3 În ceea ce privește contribuția UE la un fond comun gestionat de partener, pe lângă drepturile și obligațiile deja prevăzute în prezentele condiții generale, partenerului i se aplică norme suplimentare detaliate în anexa V la acordul de finanțare pentru punerea în aplicare a contribuției UE la fondul comun.

Articolul 7 Publicarea de către partener a informațiilor privind contractele de achiziții publice și de grant

7.1 Partenerul se angajează să publice în fiecare an, într-un loc dedicat și ușor accesibil de pe site-ul său internet, pentru fiecare contract de achiziții și de grant pentru care este autoritate contractantă în cadrul componentei de avans a devizului de program menționat la articolul 5 și al fondurilor comune menționate la articolul 6, natura și scopul acestuia, numele și localitatea contractantului (contractanți, în cazul unui consorțiu) sau al beneficiarului grantului (beneficiarii de granturi în-cazul unui grant cu beneficiari multipli), precum și valoarea contractului.

Localitatea unei persoane fizice este o regiune la nivelul NUTS2. Localitatea unei persoane juridice este adresa acesteia.

În cazul în care o astfel de publicare pe internet este imposibilă, informațiile se publică prin orice alte mijloace adecvate, inclusiv jurnalul oficial al partenerului.

Articolul 6 din Condițiile Speciale prevede localizarea, pe internet sau în alt mod, a locului publicării; se face trimitere la această locație în locul special pe care se află site-ul internet al Comisiei.

7.2 Sprijinul pentru educație și sprijinul financiar direct pentru persoanele fizice care au cea mai mare nevoie de sprijin se publică în mod anonim și acumulat pe categorii de cheltuieli.

Numele persoanelor fizice se înlocuiesc cu „persoană fizică" la doi ani de la publicare. Numele unei entități juridice care îl conține pe cel al unei persoane fizice implicate în entitatea respectivă este considerat ca fiind numele unei persoane fizice.

Se renunță la publicarea numelor persoanelor fizice în cazul în care o astfel de publicare riscă să le încalce drepturile fundamentale sau să le prejudicieze interesele comerciale.

Partenerul prezintă Comisiei o listă de date care urmează să fie publicate cu privire la persoanele fizice, împreună cu orice justificare pentru derogările propuse de publicare, care trebuie să acorde autorizarea prealabilă pentru această listă. Dacă este necesar, Comisia completează localitatea persoanei fizice limitate la o regiune la nivelul NUTS2.

7.3 Publicarea contractelor de achiziții publice și de grant încheiate (și anume, semnate de partener și de contractant sau de beneficiarul grantului) în cursul perioadei de raportare are loc în termen de șase luni de la data prezentării raportului în conformitate cu articolul 6 din Condițiile Speciale.

7.4 Se poate renunța la publicarea contractelor în cazul în care o astfel de publicare riscă să aducă atingere intereselor comerciale ale contractanților sau ale beneficiarilor de granturi. Partenerul prezintă o listă cu aceste justificări Comisiei, care trebuie să acorde autorizația prealabilă pentru o astfel de derogare de la publicare.

7.5 În cazul în care efectuează plăți către contractanți sau beneficiari de granturi în temeiul articolul 4, Comisia asigură publicarea informațiilor privind contractele de achiziții publice și contractele de

grant în conformitate cu normele sale.

Article 8 — Recuperarea fondurilor

8.1 Partenerul ia toate măsurile adecvate pentru a recupera fondurile plătite în mod necuvenit.

Sumele plătite și recuperate în mod necuvenit de partener, sumele din garanțiile financiare depuse pe baza procedurilor de achiziții publice și de acordare a granturilor, sumele din sancțiunile financiare impuse de partener, precum și daunele acordate partenerului se returnează Comisiei.

8.2 Fără a aduce atingere responsabilității de mai sus a partenerului de a recupera fondurile plătite în mod necuvenit, partenerul este de acord cu faptul că, în conformitate cu dispozițiile Regulamentului financiar aplicabil și ale prezentului acord de finanțare, Comisia poate stabili în mod oficial o sumă ca fiind plătită în mod necuvenit în temeiul contractelor de achiziții publice și al contractelor de grant finanțate în temeiul părții întâi și poate proceda la recuperarea acesteia prin orice mijloace în numele partenerului, inclusiv prin compensarea sumei datorate de contractant sau de beneficiarul grantului cu oricare dintre creanțele sale împotriva UE și prin recuperare forțată în fața instanțelor competente.

8.3 În acest scop, partenerul furnizează Comisiei toate documentele și informațiile necesare. Partenerul împuternicește Comisia să efectueze recuperarea, în special prin solicitarea unei garanții din partea unui contractant sau beneficiar de grant al cărui partener este autoritatea contractantă sau prin compensarea fondurilor care trebuie recuperate cu orice sume datorate contractantului sau beneficiarului grantului de către partener în calitate de autoritate contractantă și finanțate de UE în temeiul prezentului acord de finanțare sau al altui acord de finanțare sau prin recuperare forțată în fața instanțelor competente.

8.4 Comisia informează partenerul că procedurile de recuperare au fost inițiate (inclusiv, dacă este necesar, în fața unei instanțe naționale).

8.5 În cazul în care partenerul este beneficiarul unui grant al unei entități cu care Comisia a încheiat un acord de contribuție, Comisia poate recupera fonduri de la partener care sunt datorate entității, dar pe care entitatea nu a fost în măsură să le recupereze ea însăși.

Article 9 Creanțe financiare în cadrul contractelor de achiziții publice și al contractelor de grant

Partenerul se angajează să discute cu Comisia înainte de a lua orice decizie cu privire la o cerere de compensare formulată de un contractant sau de un beneficiar de grant și considerată de partener ca fiind justificată în totalitate sau parțial. Consecințele financiare pot fi suportate de UE numai în cazul în care Comisia și-a dat acordul prealabil. O astfel de autorizare prealabilă este, de asemenea, necesară pentru orice utilizare a fondurilor angajate în temeiul prezentului acord de finanțare pentru a acoperi costurile care decurg din litigiile legate de contracte.

Article 10 Depășiri ale costurilor și modalități de finanțare a acestora

10.1 Depășirile individuale ale liniilor bugetare ale activităților puse în aplicare de partener sunt tratate prin realocarea de fonduri în cadrul bugetului general, în conformitate cu articolul 25 din prezentele condiții generale.

10.2 Ori de câte ori există un risc de depășire a sumei prevăzute pentru activitatea pusă în aplicare de partener, partenerul informează imediat Comisia și solicită autorizarea prealabilă a acesteia pentru activitățile corective planificate pentru acoperirea depășirii, propunând fie reducerea activităților, fie

utilizarea resurselor proprii sau a altor resurse din afara UE.

10.3 Dacă activitățile nu pot fi reduse sau dacă depășirea nu poate fi acoperită nici din resursele proprii ale partenerului, nici din alte resurse, Comisia poate decide, la cererea motivată corespunzător a partenerului, să acorde finanțare suplimentară din partea UE. În cazul în care Comisia ia o astfel de decizie, costurile excedentare sunt finanțate, fără a aduce atingere normelor și procedurilor relevante ale UE, prin eliberarea unei contribuții financiare suplimentare care urmează să fie stabilită de Comisie. Prezentul acord de finanțare se modifică în consecință.

Partea a doua: Dispoziții aplicabile sprijinului bugetar

Article 11 Dialogul politic

Partenerul și UE se angajează să se angajeze într-un dialog constructiv periodic la nivelul corespunzător cu privire la punerea în aplicare a prezentului acord de finanțare.

În cazul în care partenerul este un stat ACP, iar această acțiune este finanțată din FED în conformitate cu articolul 1.1 din Condițiile Speciale, acest dialog poate face parte din dialogul politic mai larg prevăzut la articolul 8 din Acordul de parteneriat ACP-CE.

Article 12 Verificarea condițiilor și a plăților

12.1. Comisia verifică condițiile de plată a tranșelor componentei de sprijin bugetar, astfel cum sunt identificate în anexa I (Dispoziții tehnice și administrative).

În cazul în care Comisia ajunge la concluzia că nu sunt îndeplinite condițiile de plată, aceasta informează partenerul în acest sens, fără întârzieri nejustificate.

12.2. Cererile de plată depuse de partener sunt eligibile pentru finanțare din partea UE, cu condiția să fie în conformitate cu dispozițiile prevăzute în anexa I (Dispoziții tehnice și administrative) și să fie depuse în cursul perioadei de implementare operațională.

12.3. Partenerul aplică reglementările sale naționale în materie de schimb valutar într-un mod nediscriminatoriu tuturor plăților din componenta de sprijin bugetar.

Article 13 Transparența sprijinului bugetar

Partenerul este de acord cu publicarea de către Comisie a prezentului acord de finanțare și a oricărei modificări a acestuia, inclusiv prin mijloace electronice, precum și a informațiilor de bază privind sprijinul bugetar pe care Comisia le consideră adecvate. O astfel de publicare nu conține date care încalcă legislația UE aplicabilă protecției datelor cu caracter personal.

Article 14 Recuperarea sprijinului bugetar

Comisia poate recupera integral sau parțial plățile de sprijin bugetar, cu respectarea corespunzătoare a principiului proporționalității, în cazul în care Comisia stabilește că plata a fost afectată de o neregulă gravă imputabilă partenerului, în special dacă partenerul a furnizat informații nefiabile sau incorecte sau dacă a fost implicat un act de corupție sau o fraudă.

Partea a treia: Dispoziții aplicabile prezentei acțiuni ca întreg, Indiferent de modul de gestionare

Article 15 — Perioada de executare și termenul de contractare

15.1 Perioada de executare a prezentului acord de finanțare cuprinde două perioade:

- o perioadă de punere în aplicare operațională, în care se desfășoară activitățile operaționale ale acțiunii. Această perioadă începe la data intrării în vigoare a prezentului acord de finanțare sau la data prevăzută în Condițiile Speciale și se încheie odată cu deschiderea perioadei de închidere.
- o perioadă de închidere, în cursul căreia se efectuează auditul și evaluarea finală, iar contractele și devizul de program pentru punerea în aplicare a prezentului acord de finanțare sunt închise din punct de vedere tehnic și financiar. Durata acestei perioade este prevăzută la articolul 2.3 din Condițiile Speciale. Acesta începe după sfârșitul perioadei operaționale de punere în aplicare.

Aceste perioade se reflectă în acordurile care urmează să fie încheiate de partener și de Comisie în punerea în aplicare a prezentului acord de finanțare, în special în acordurile de contribuție și în contractele de achiziții publice și de grant.

15.2 Costurile legate de activitățile operaționale sunt eligibile pentru finanțare din partea UE numai dacă au fost suportate în cursul perioadei operaționale de punere în aplicare; costurile suportate înainte de intrarea în vigoare a prezentului acord de finanțare nu sunt eligibile pentru finanțare din partea UE, cu excepția cazului în care se prevede altfel la articolul 6 din Condițiile Speciale. Costurile legate de auditurile și evaluările finale, de activitățile de închidere și de costurile de exploatare menționate la articolul 5.1 sunt eligibile până la sfârșitul perioadei de închidere.

15.3 Orice sold rămas din contribuția UE se dezangajează automat în termen de cel mult șase luni de la încheierea perioadei de execuție.

15.4 În cazuri excepționale și justificate în mod corespunzător, se poate face o cerere de prelungire a perioadei operaționale de punere în aplicare sau a perioadei de închidere, precum și a corelației perioadei de executare. În cazul în care se convine astfel, acordul de finanțare se modifică în consecință.

15.5 Articolul 2 din prezentele condiții generale se aplică contractelor de achiziții publice, contractelor de grant și acordurilor de contribuție atribuite de Comisie în calitate de autoritate contractantă, cu excepția articolul 2.1 ultimul paragraf.

Articolul 16 – verificări și controale efectuate de Comisie, de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și de Curtea de Conturi Europeană

16.1 Partenerul asistă și sprijină verificările și controalele efectuate de Comisie, OLAF și Curtea de Conturi Europeană, la cererea acestora.

Partenerul este de acord cu Comisia, OLAF și Curtea de Conturi Europeană care efectuează controale documentare și la fața locului cu privire la utilizarea finanțării UE în cadrul activităților desfășurate în temeiul prezentului acord de finanțare și efectuează un audit complet, dacă este necesar, pe baza documentelor justificative privind conturile și a documentelor contabile și a oricăror alte documente referitoare la finanțarea activităților, pe întreaga durată a prezentului acord de finanțare și timp de cinci ani de la sfârșitul perioadei de execuție.

16.2 Partenerul este de acord, de asemenea, cu faptul că OLAF poate efectua controale și verificări la fața

locului în conformitate cu procedurile prevăzute de legislația UE pentru protejarea intereselor financiare ale UE împotriva fraudei și a altor nereguli.

În acest scop, partenerul acordă funcționarilor Comisiei, OLAF și Curții de Conturi Europene, precum și agenților autorizați ai acestora, acces la amplasamentele și incintele în care se desfășoară operațiunile finanțate în temeiul prezentului acord de finanțare, inclusiv la sistemele informatice ale acestora, precum și la orice documente și date computerizate privind gestiunea tehnică și financiară a acestor operațiuni și ia toate măsurile adecvate pentru a le facilita activitatea. Accesul agenților autorizați ai Comisiei, ai OLAF și ai Curții de Conturi Europene se acordă în condiții de strictă confidențialitate față de terți, fără a aduce atingere obligațiilor de drept public care le revin. Documentele trebuie să fie accesibile și depuse într-un mod care să permită o inspecție ușoară, partenerul fiind obligat să informeze Comisia, OLAF sau Curtea de Conturi Europeană cu privire la locul exact în care sunt păstrate.

16.3 Controalele și auditurile descrise mai sus se aplică, de asemenea, contractanților, beneficiarilor de granturi, organizațiilor care au semnat acorduri de contribuție și subcontractanților care au primit finanțare din partea UE.

16.4 Misiunile la fața locului sunt notificate partenerului de către agenți numiți de Comisie, OLAF sau Curtea de Conturi Europeană.

Articolul 17 – sarcinile partenerului în combaterea neregulilor, a fraudei și a corupției

17.1 Partenerul informează imediat Comisia cu privire la orice element care îi este adus la cunoștință și care suscită suspiciuni de nereguli, fraudă sau corupție, precum și cu privire la orice măsură luată sau planificată pentru a le soluționa.

17.2 Partenerul se asigură și verifică periodic dacă acțiunile finanțate de la buget sunt realizate și puse în aplicare în mod corect. Comisia ia măsurile corespunzătoare pentru a preveni, detecta și corecta neregulile și fraudele și, dacă este necesar, pentru a urmări penal și a recupera fondurile plătite în mod necuvenit.

„Neregulă" înseamnă orice încălcare a prezentului acord de finanțare, a contractelor de punere în aplicare și a devizului de program sau a dreptului UE, ca urmare a unei acțiuni sau omisiuni a oricărei persoane care are sau ar avea ca efect prejudicierea fondurilor UE, fie prin reducerea sau pierderea veniturilor datorate UE, fie printr-o cheltuială nejustificată.

„Fraudă" înseamnă orice acțiune sau omisiune intenționată privind:

- utilizarea sau prezentarea de declarații sau documente false, incorecte sau incomplete, care au ca efect însușirea ilegală sau reținerea necuvenită de fonduri de la bugetul general al UE sau FED;
- nedivulgarea de informații, cu încălcarea unei obligații specifice, având același efect;
- utilizarea unor astfel de fonduri în alte scopuri decât cele pentru care au fost inițial destinate.

17.3 Partenerul se angajează să ia toate măsurile adecvate pentru a preveni, detecta și pedepsi orice practici de corupție activă sau pasivă în cursul punerii în aplicare a acordului de finanțare.

„Corupție pasivă" înseamnă fapta săvârșită cu intenție de un funcționar care, direct sau printr-un intermediar, solicită sau primește avantaje de orice fel pentru el însuși sau pentru un terț sau acceptă o promisiune a unui astfel de avantaj, de a acționa sau de a se abține de la a acționa în conformitate cu îndatoririle sale sau în exercitarea funcțiilor sale, cu încălcarea îndatoririlor sale oficiale, care are

sau ar avea ca efect prejudicierea intereselor financiare ale Uniunii.

„Corupție activă" înseamnă fapta săvârșită cu intenție de orice persoană care promite sau acordă, direct sau printr-un intermediar, un avantaj de orice fel unui funcționar, pentru el însuși sau pentru un terț, de a acționa sau de a se abține de la a acționa în conformitate cu îndatoririle sale sau în exercițiul funcțiilor sale, cu încălcarea îndatoririlor sale oficiale, care are sau ar avea ca efect prejudicierea intereselor financiare ale UE.

17.4 În cazul în care partenerul nu ia măsurile adecvate pentru a preveni frauda, neregulile și corupția, Comisia poate adopta măsuri de precauție, inclusiv suspendarea prezentului acord de finanțare.

Articolul 18 Suspendarea plăților

18.1 Fără a aduce atingere suspendării sau rezilierii prezentului acord de finanțare în conformitate cu articolele 26 și, respectiv, 27, Comisia poate suspenda parțial sau total plățile în cazul în care:

a) Comisia a stabilit sau are motive serioase de îngrijorare că, pe baza informațiilor pe care le-a primit și trebuie să verifice, partenerul a comis erori substanțiale, nereguli sau fraude în cadrul procedurii de achiziții publice și de atribuire a granturilor sau în cursul punerii în aplicare a acțiunii sau partenerul nu și-a respectat obligațiile care îi revin în temeiul prezentului acord de finanțare, inclusiv obligațiile privind punerea în aplicare a planului de comunicare și vizibilitate;

b) Comisia a constatat sau are motive serioase de îngrijorare că, pe baza informațiilor pe care le-a primit și trebuie să verifice, partenerul a comis erori sistemice sau recurente, nereguli, fraude sau încălcări ale obligațiilor care îi revin în temeiul prezentului acord de finanțare sau al altor acorduri de finanțare, cu condiția ca respectivele erori, nereguli, fraude sau încălcări ale obligațiilor să aibă un impact semnificativ asupra punerii în aplicare a prezentului acord de finanțare sau să pună sub semnul întrebării fiabilitatea sistemului de control intern al partenerului sau legalitatea și regularitatea cheltuielilor subiacente;

c) Comisia suspectează că partenerul a comis erori substanțiale, nereguli, fraude sau încălcări ale obligațiilor în cadrul procedurii de achiziții publice și de atribuire a granturilor sau în punerea în aplicare a acțiunii și trebuie să verifice dacă acestea au avut loc.

d) este necesar să se prevină prejudicierea semnificativă a intereselor financiare ale UE.

18.2 Comisia informează imediat partenerul cu privire la suspendarea plăților și la motivele acestei suspendări.

18.3 Suspendarea plăților are ca efect suspendarea termenelor de plată pentru orice cerere de plată pendinte.

18.4 Pentru a relua plățile, partenerul depune eforturi pentru a remedia situația care a condus la suspendare cât mai curând posibil și informează Comisia cu privire la orice progrese înregistrate în acest sens. De îndată ce consideră că au fost îndeplinite condițiile pentru reluarea plăților, Comisia informează partenerul cu privire la aceasta.

Articolul 19 Alocarea fondurilor recuperate de Comisie pentru acțiune

În cazul în care acțiunea este finanțată din FED, sumele plătite și recuperate în mod necuvenit de către Comisie, sumele din garanțiile financiare depuse pe baza procedurilor de achiziții publice și de acordare a granturilor, sumele provenite din sancțiunile financiare impuse, precum și daunele-interese acordate Comisiei se alocă acestei acțiuni.

Article 20 Dreptul de stabilire și de ședere

20.1 În cazul în care acest lucru este justificat de natura contractului de achiziții publice, a contractului de grant sau a acordului de contribuție, partenerul acordă persoanelor fizice și juridice care participă la licitații pentru contracte de lucrări, bunuri sau servicii sau pentru cereri de propuneri și organizațiilor care se preconizează că vor semna acorduri de contribuție cu drept provizoriu de stabilire și de ședere pe teritoriul (teritoriile) partenerului. Acest drept rămâne valabil timp de o lună de la atribuirea contractului.

20.2 Partenerul acordă, de asemenea, dreptul contractanților de achiziții publice, beneficiarilor de granturi, organizațiilor care au semnat acorduri de contribuție și persoanelor fizice ale căror servicii sunt necesare pentru executarea prezentei acțiuni, precum și membrilor familiilor acestora care au drepturi similare pe durata punerii în aplicare a acțiunii.

Article 21 Dispoziții fiscale și vamale și acorduri de schimb valutar

21.1 Partenerul aplică contractelor de achiziții publice, contractelor de grant și acordurilor de contribuție finanțate de UE regimul fiscal și vamal cel mai favorizat aplicat statelor sau organizațiilor internaționale de dezvoltare cu care are relații.

În cazul în care partenerul este un stat ACP, nu se ține seama de aranjamentele pe care acesta le aplică celorlalte state ACP sau altor țări în curs de dezvoltare în scopul determinării tratamentului de stat privilegiat.

21.2 În cazul în care se aplică un acord-cadru care include dispoziții mai detaliate cu privire la acest subiect, se aplică, de asemenea, aceste dispoziții.

Article 22 — Confidențialitate

22.1 Partenerul este de acord că documentele și informațiile referitoare la acțiune și deținute de orice entitate pot fi transmise Comisiei, de către entitatea respectivă, exclusiv în scopul punerii în aplicare a prezentului acord de finanțare sau a altui acord de finanțare.

22.2 Fără a aduce atingere articolul 16 din prezentele condiții generale, partenerul și Comisia păstrează confidențialitatea oricăror documente, informații sau alte materiale care au legătură directă cu punerea în aplicare a prezentului acord de finanțare și care sunt clasificate drept confidențiale.

22.3 Părțile obțin acordul prealabil scris al celeilalte părți înainte de a face publice aceste informații.

22.4 Părțile sunt obligate să respecte confidențialitatea timp de cinci ani de la încheierea perioadei de executare.

22.5 Partenerul respectă, de asemenea, obligațiile prevăzute la articolul 1.7 în cazul în care Comisia furnizează date cu caracter personal partenerului, de exemplu în contextul procedurilor și al contractelor gestionate de Comisie.

Article 23 Utilizarea studiilor

Contractul referitor la orice studiu finanțat în temeiul prezentului acord de finanțare include dreptul partenerului și al Comisiei de a utiliza studiul, de a-l publica și de a-l divulga terților.

Article 24 Consultarea dintre partener și Comisie

24.1 Partenerul și Comisia se consultă reciproc înainte de a iniția orice litigiu referitor la punerea în

aplicare sau interpretarea prezentului acord de finanțare, în conformitate cu articolul 28 din prezentele condiții generale.

24.2 În cazul în care Comisia constată existența unor probleme în desfășurarea procedurilor legate de gestionarea prezentului acord de finanțare, aceasta stabilește toate contactele necesare cu partenerul pentru a remedia situația și ia toate măsurile necesare.

24.3 Consultarea poate duce la modificarea, suspendarea sau rezilierea prezentului acord de finanțare.

24.4 Comisia informează periodic partenerul cu privire la punerea în aplicare a activităților descrise în anexa I care nu intră sub incidența părților întâi și a doua din prezentele condiții generale.

Article 25 — Modificarea prezentului acord de finanțare

25.1 Orice modificare a prezentului acord de finanțare se face în scris, inclusiv un schimb de scrisori.

25.2 În cazul în care cererea de modificare provine de la partener, acesta prezintă Comisiei cererea respectivă cu cel puțin trei luni înainte de data prevăzută pentru intrarea în vigoare a modificării, cu excepția cazurilor justificate în mod corespunzător de partener și acceptate de Comisie. În cazuri excepționale de ajustare a obiectivelor acțiunii și/sau de creștere a contribuției UE, această cerere se depune cu cel puțin șase luni înainte de intrarea în vigoare a modificării.

25.3 Dacă ajustarea nu afectează în mod semnificativ obiectivele activității puse în aplicare în conformitate cu partea întâi din prezentele condiții generale și dacă se referă la aspecte de detaliu care nu afectează soluția tehnică adoptată și dacă nu include realocarea fondurilor sau dacă se referă la realocări de fonduri pentru o sumă echivalentă cu valoarea rezervei pentru cheltuieli neprevăzute, partenerul informează Comisia cu privire la ajustare și la justificarea acesteia în scris cât mai curând posibil și poate aplica ajustarea respectivă.

25.4 Utilizarea rezervei pentru situații neprevăzute prevăzută pentru o acțiune este supusă aprobării scrise prealabile a Comisiei.

25.5 În cazul în care Comisia consideră că partenerul încetează să îndeplinească în mod satisfăcător sarcinile încredințate în temeiul articolul 1.1 din prezentele condiții generale și fără a aduce atingere articolelor 26 și 27 din prezentele condiții generale, Comisia poate decide să preia din nou sarcinile încredințate partenerului pentru a continua punerea în aplicare a activităților în numele partenerului, după informarea acestuia în scris.

Article 26 Suspendarea prezentului acord de finanțare

26.1 Acordul de finanțare poate fi suspendat în următoarele cazuri:

- Comisia poate suspenda punerea în aplicare a prezentului acord de finanțare în cazul în care partenerul încalcă o obligație care îi revine în temeiul prezentului acord de finanțare.

- Comisia poate suspenda punerea în aplicare a prezentului acord de finanțare în cazul în care partenerul încalcă orice obligație stabilită în temeiul procedurilor și al documentelor standard menționate la articolele 1, 4, 5 și 6 din prezentele condiții generale.

- Comisia poate suspenda prezentul acord de finanțare în cazul în care partenerul încalcă o obligație legată de respectarea drepturilor omului, a principiilor democratice și a statului de drept, în cazuri grave de corupție sau în cazul în care partenerul se face vinovat de abateri profesionale grave dovedite prin orice mijloace justificate. Abaterile profesionale grave trebuie înțelese ca oricare dintre următoarele:
  - o încălcare a actelor cu putere de lege sau a normelor administrative aplicabile sau a standardelor etice ale profesiei din care face parte o persoană sau o entitate sau
  - orice comportament culpabil al unei persoane sau entități care are un impact asupra profesionistului său

credibilitatea atunci când un astfel de comportament denotă o intenție frauduloasă sau o neglijență gravă.

- Prezentul acord de finanțare poate fi suspendat în cazuri de forță majoră, astfel cum sunt definite mai jos. „Forță majoră" înseamnă orice situație sau eveniment imprevizibil și excepțional, independent de voința părților, care împiedică oricare dintre părți să își îndeplinească oricare dintre obligații, care nu poate fi atribuit unei erori sau neglijențe din partea acestora (sau din partea contractanților, agenților sau angajaților acestora) și care se dovedește insurmontabil în pofida tuturor diligențelor necesare. Defectele echipamentelor sau materialelor sau întârzierile în punerea la dispoziție a acestora, conflictele de muncă, grevele sau dificultățile financiare nu pot fi invocate ca forță majoră. O parte nu este considerată vinovată de încălcarea obligațiilor sale în cazul în care este împiedicată să le îndeplinească de un caz de forță majoră despre care cealaltă parte este informată în mod corespunzător. O parte care se confruntă cu un caz de forță majoră informează fără întârziere cealaltă parte, precizând natura, durata probabilă și efectele previzibile ale problemei, și ia orice măsură pentru a reduce la minimum eventualele prejudicii. Niciuna dintre părți nu este considerată răspunzătoare pentru încălcarea obligațiilor care îi revin în temeiul prezentului acord de finanțare în cazul în care este împiedicată să le îndeplinească din cauza unui caz de forță majoră, cu condiția să ia măsuri pentru a reduce la minimum orice prejudiciu posibil.
- În cazuri precum criza sau schimbarea poziției la nivel național (de exemplu, în ceea ce privește prioritățile sale politice).

26.2 Comisia poate suspenda prezentul acord de finanțare fără notificare prealabilă.

26.3 Comisia poate lua orice măsură de precauție adecvată înainte ca suspendarea să aibă loc.

26.4 Atunci când se notifică suspendarea, se indică consecințele pentru contractele de achiziții publice și de grant în curs, pentru acordurile de contribuție și pentru devizul de program.

26.5 Suspendarea prezentului acord de finanțare nu aduce atingere suspendării plăților și rezilierii prezentului acord de finanțare de către Comisie în conformitate cu articolul 18 și 27 din condițiile generale.

26.6 Părțile reiau punerea în aplicare a acordului de finanțare de îndată ce condițiile permit acest lucru, cu aprobarea scrisă prealabilă a Comisiei. Acest lucru nu aduce atingere eventualelor modificări ale prezentului acord de finanțare care ar putea fi necesare pentru a adapta acțiunea la noile condiții de punere în aplicare, inclusiv, dacă este posibil, prelungirea perioadei operaționale de punere în aplicare sau rezilierea prezentului acord de finanțare în conformitate cu articolul 27.

Article 27 Rezilierea prezentului acord de finanțare

27.1. În cazul în care problemele care au condus la suspendarea prezentului acord de finanțare nu au fost soluționate în termen de maximum 180 de zile, oricare dintre părți poate rezilia prezentul acord de finanțare cu un preaviz de 30 de zile.

27.2. Fără a aduce atingere articolul 27.1 de mai sus, în cazul în care Comisia consideră, în orice moment, că scopul prezentului acord de finanțare nu mai poate fi îndeplinit în mod eficace sau corespunzător, prezentul acord de finanțare poate fi reziliat prin notificarea (30) motivată în scris

cu notificarea.

27.3. Prezentul acord de finanțare încetează automat în cazul în care nu a fost semnat niciun contract de punere în aplicare în termenele prevăzute la articolul 2.

27.4. Consecințele acestor încetări asupra activităților în curs pot fi analizate, după caz, și stabilite de la caz la caz.

Articolul 28 Modalități de soluționare a litigiilor

28.1 Orice litigiu privind prezentul acord de finanțare care nu poate fi soluționat în termen de șase luni prin consultările dintre părți prevăzute la articolul 24 din prezentele condiții generale poate fi soluționat prin arbitraj, la cererea uneia dintre părți.

În cazul în care partenerul este un stat ACP sau un organism sau o organizație regională ACP, iar această acțiune este finanțată din FED, litigiul este prezentat, înaintea arbitrajului și după consultările prevăzute la articolul 24 din prezentele condiții generale, Consiliului de Miniștri ACP-CE sau, între reuniunile acestuia, Comitetului ambasadorilor ACP-CE, în conformitate cu articolul 98 din Acordul de parteneriat ACP-CE. În cazul în care Consiliul sau comitetul nu reușește să soluționeze litigiul, oricare dintre părți poate solicita soluționarea litigiului prin arbitraj, în conformitate cu articolele 28.2, 28.3 și 28.4.

28.2 Fiecare parte desemnează un arbitru în termen de 30 de zile de la cererea de arbitraj. În caz contrar, oricare dintre părți poate solicita secretarului general al Curții Permanente de Arbitraj (Haga) să desemneze un al doilea arbitru. Cei doi arbitri desemnează, la rândul lor, un al treilea arbitru în termen de 30 de zile. În caz contrar, oricare dintre părți poate solicita secretarului general al Curții Permanente de Arbitraj să desemneze al treilea arbitru.

28.3 Se aplică procedura prevăzută de regulile opționale de arbitraj ale Curții Permanente de Arbitraj care implică organizații internaționale și state. Deciziile arbitrilor se iau cu majoritate de voturi în termen de trei luni.

28.4 Fiecare parte este obligată să ia măsurile necesare pentru aplicarea deciziei arbitrilor.